

Pažangos samprata mokyklose

(pagal mokyklų įsivertinimo
duomenis)

Tyrimo ataskaita

2020

Pažangos samprata mokyklose

(pagal mokyklų
įsivertinimo
duomenis)

Tyrimo ataskaita

2020

PARENGĖ

dr. Svajonė Mikėnė

Stebėsenos ir vertinimo departamento
Švietimo politikos analizės skyriaus analitikė

Edita Gailiūtė

Švietimo pagalbos departamento
Mokyklų veiklos įsivertinimo ir tobulinimo skyriaus metodininkė

Įvadas 4

1. Tyrimo metodika 5

1.1. Tyrimo tikslas ir uždaviniai 5

1.2. Atrankos strategija 5

1.3. Tyrimo instrumentas 6

1.4. Duomenų analizės metodai 6

2. Tyrimo rezultatai 7

2.1. Mokyklų 2018 m. pasirinktų tobulinti sričių bendra apžvalga 7

2.2. Mokyklų pažangos įsivertinimas atlikus pasirinktos veiklos tobulinimą 8

2.2.1. Rezultatų srities tobulinimas 8

2.2.2. Ugdymo(si) ir mokinių patirčių srities tobulinimas 11

2.2.3. Ugdymo(si) aplinkų srities tobulinimas 16

2.2.4. Lyderystės ir vadybos srities tobulinimas 18

2.3. Veiklų tobulinimo poveikis mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams 20

Rezultatų apibendrinimas 23

Šaltiniai 25

Priedas 26

IVADAS

Mokyklų veiklos įsivertinimas yra svarbi švietimo kokybės gerinimo prielaida, jis padeda nustatyti stiprias ir silpnesnes mokyklos veiklos sritis ir jas tobulinant artėti prie kokybiškesnio švietimo. Mokyklų veiklos įsivertinimo svarba akcentuojama *Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje*, kurios vienas iš tikslų – „įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną“. 2022 metų siekinys – kad visos Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos (100 proc.) skelbtų savo pažangą ŠVIS. Prie siekinio artėjama lėtai: 2017 metais 81 proc. Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pateikė Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai (toliau – NMVA¹) įsivertinimo ir pažangos informaciją, o 78 proc. skelbė pažangos ataskaitas ŠVIS; 2019 metais 2017–2018 mokslo metų arba 2018 kalendorinių metų pažangos ataskaitas pateikė 854 mokyklos, arba 75,9 proc. visos Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų.

Šiuo tyrimu siekiama išanalizuoti, kokią naudą, remiantis mokyklų įsivertinimų duomenimis, turi mokyklų atlikti veiklų tobulinimai, kokios yra tobulinamų veiklos rodiklių sąsajos su pasiekta pažanga. Tyrimo ataskaitoje analizuojama mokyklų 2017–2018 mokslo metų arba 2018 kalendorinių metų įsivertinimo anketose pateikti duomenys, t. y. bendri mokyklų pasirinktų tobulinti rodiklių duomenys ir atsakymai į du atvirus klausimus („Kas mokykloje pagerėjo, kai Jūs patobulinote šią veiklą?“ ir „Kokį poveikį mokinio brandai, pažangai ir pasiekimams turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas?“). Atsakymus į šiuos klausimus pateikė 835 mokyklos. Tyrime atlikta atrinktos reprezentatyvios imties mokyklų pateiktų duomenų analizė.

Mokyklos anketas pildė nuo 2018 m. gruodžio 4 d. iki 2019 m. vasario 5 d., dažniausiai naudodamosi *Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika* (2016). Remiantis šia metodika tyrimo ataskaitoje analizės rezultatai skirstomi pagal sritis, temas, rodiklius.

Ataskaitos pabaigoje pateikiamas tyrimo rezultatų apibendrinimas.

---

¹ Nuo 2019 m. rugsėjo NMVA padaliniai integruoti į Nacionalinę švietimo agentūrą.

1. Tyrimo metodika

1.1. Tyrimo tikslas ir uždaviniai

Tyrimo tikslas – išanalizuoti mokyklų dažniausiai tobulinamas veiklas ir mokyklų veiklos tobulinimo poveikį mokinių ir pačių mokyklų pažangai.

Tyrimo uždaviniai:

1. Nustatyti, kokius veiklos aspektus mokyklos dažniausiai tobulina.
2. Išsiaiškinti, kokį poveikį mokyklų atliktas veiklos tobulinimas turi:
  - a) mokyklų pažangai,
  - b) mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams.

1.2. Atrankos strategija

Pažangos įsivertinimo ataskaitas pateikė 835 Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos (75,9 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklų). Iš jų sąrašo atrinktos 278 mokyklos.

Imties sudarymo būdas – daugiapakopės stratifikuotos tikimybinės atrankos metodas, kurį sudaro šios pakopos:

- 1) Mokyklos suskirstytos į sluoksnius pagal tobulinamos srities kriterijų. Toks sprendimas priimtas pastebėjus, kad mokyklos labai netolygiai rinkosi tobulinamą sritį, todėl tikslinga sudaromoje imtyje išlaikyti tą patį procentinį pasiskirstymą pagal tobulinamą sritį kaip ir generalinėje visumoje² (žr. 1 lentelę). Iš 835 mokyklų daugiau nei pusė – 422 mokyklos (50,5 proc.) – rinkosi tobulinti ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritį. Ketvirtadalis – 202 mokyklos (24,2 proc.) – tobulino rezultatų sritį. Ugdymo(si) aplinkų sritį tobulino 123 mokyklos (14,7 proc.), o lyderystės ir vadybos sritį tobulino mažiausiai – 88 mokyklos (10,5 proc.).
- 2) Apskaičiuota, kad reikalinga 263 mokyklų imtis, norint gauti reprezentatyvius tyrimo rezultatus (su 5 proc. paklaida).
- 3) Taikyta tikimybinė sisteminė atranka³, paskaičiavus atrankos žingsnį – 3, pirmuoju elementu įtraukiant sąrašė esančią 304 mokyklą, šį numerį sugeneravus atsitiktinių skaičių generatoriumi. Tyrimo imtis – 278 mokyklos – reprezentuoja visas įsivertinimo duomenis pateikusias Lietuvos mokyklas (paklaidos dydis 4,8 proc.).

² Sluoksniuotos atrankos atveju populiacija suskaidoma į sluoksnius, nustatomos jų proporcijos ir sluoksnių elementams taikomas tikimybinės atrankos metodas.

³ *Sisteminė tikimybinė imtis* gaunama tada, kai visi populiacijos elementai yra sunumeruojami, o imtis sudaroma naudojant pastovų „žingsnį“, t. y. pastovų atstumą tarp elementų numerių.

1 lentelė. Mokyklų generalinė visuma ir imtis

Tobulinama sritis	Pasirinkusių tobulinti sritį mokyklų skaičius	Mokyklų dalis proc.	Patekusių į imtį mokyklų skaičius	Atrinktų mokyklų dalis proc. imtyje
1. Rezultatai	202	24,2	67	24,1
2. Ugdymas(is) ir mokinių patirtys	422	50,5	141	50,7
3. Ugdymo(si) aplinkos	123	14,7	41	14,8
4. Lyderystė ir vadyba	88	10,5	29	10,4
Iš viso	835	99,99	278	100

1.3. Tyrimo instrumentas

Anketa mokyklų pažangai per 2017–2018 mokslo metus arba 2018 kalendorinius metus įsivertinti sudaryta siekiant įgyvendinti Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“ ir *Geros mokyklos koncepcijos*, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“, nuostatas ir tikslus.

Anketą sudaro 6 klausimų blokai, apimantys stipriuosius, silpnuosius ir tobulinamus mokyklos veiklos aspektus, mokyklos pažangos įsivertinimo klausimus, klausimus apie vaiko asmeninės pažangos stebėjimą ir apie integruotą užsienio kalbos ir dalykų pamokų vykdymą, mokinių ir tėvų ar globėjų apklausos rezultatus (anketa pateikiama Priede).

Tyrimė, atsižvelgiant į tikslus ir uždavinius, panaudota dalis mokyklų pateiktų įsivertinimo duomenų: duomenys, pateikti atsakant į klausimą, kokią veiklą mokykla rinkosi tobulinti, nurodant tobulintą rodiklį ir rodiklį pagal raktinį žodį, bei duomenys, pateikti atsakant į klausimus: „Kas mokykloje pagerėjo, kai Jūs patobulinote šią veiklą?“ bei „Kokį poveikį mokinio brandai, pažangai ir pasiekimams turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas?“ (t. y. anketos 3.4 dalis).

1.4. Duomenų analizės metodai

Tyrimo duomenims analizuoti taikyti kiekybinės ir kokybinės analizės metodai pagal tyrimo uždavinius (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Tyrimo uždavinių ir duomenų analizės metodų sąsajos

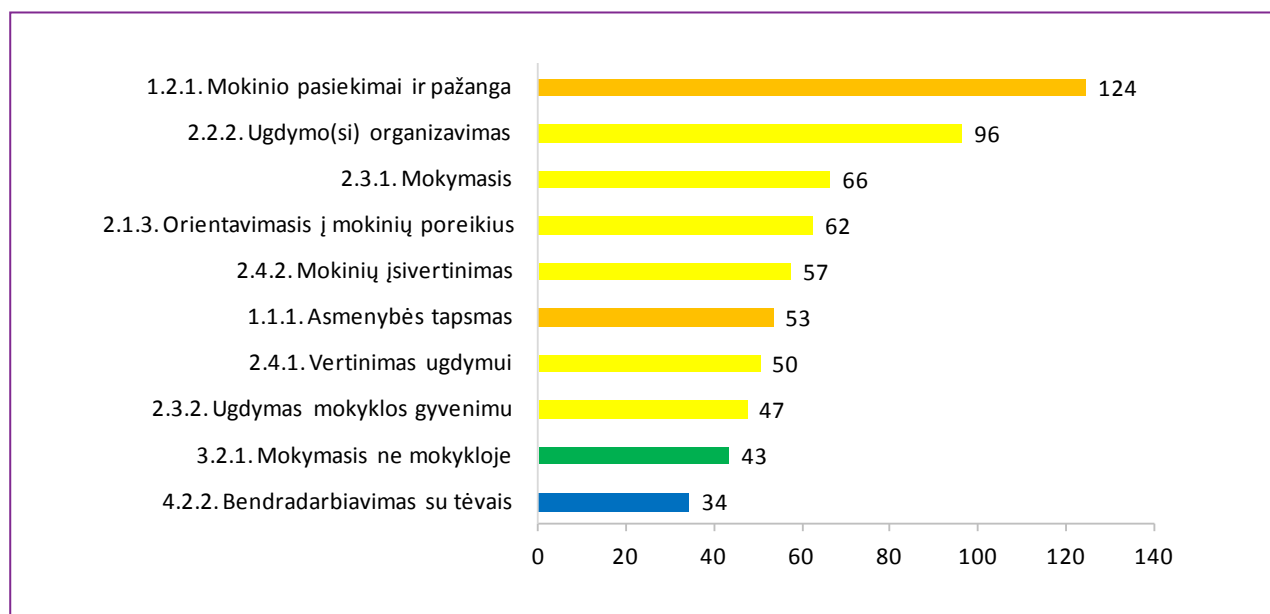
Tyrimo uždaviniai	Duomenų analizės metodai
1. Nustatyti, kokius veiklos aspektus mokyklos dažniausiai tobulina.	Kiekybinė analizė pagal tobulinamą veiklą nurodantį rodiklį ir raktinį žodį (absolūtieji ir santykiniai dažniai).
2. Išsiaiškinti, kokį poveikį mokyklų veiklos tobulinimas turi: a) jų pažangai, b) mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams.	Mišri kokybinė ir kiekybinė turinio analizė. Mokyklų pateikti pažangos aprašymai buvo skaitomi, pasikartojantiems prasminiams teksto segmentams priskirti kodai, suskaičiuotas kodų dažnis; atrinkti kodai iliustruojantys pavyzdžiai.

2. Tyrimo rezultatai

2.1. Mokyklų 2018 m. pasirinktų tobulinti sričių bendra apžvalga

Remiantis *Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika* (2016) (toliau – Įsivertinimo metodika), svarbiausias mokyklos veiklos kokybės požymis yra **rezultatai** – ko pasiekama ugdant mokinius, kokia yra rezultatų kaita. Kita sritis – **ugdymas(is) ir mokinių patirtys** – svarbi tuo, kad lemia ugdymo rezultatus dviem ugdymo proceso aspektais: formaliuoju ugdymu ir visu mokyklos gyvenimu. Atlikus apklausą gauti mokyklų pažangos duomenys rodo, kad 2017–2018 m. m. (2018 m.), palyginti su 2016–2017 m. m. (2017 m.), į dažniausiai tobulinamų rodiklių dešimtuką pateko tie patys rodikliai⁴; kaip ir anksčiau, daugiausiai mokyklų rinkosi tobulinti rezultatų bei ugdymo(si) ir mokinių patirčių sričių rodiklius (1 pav.), t. y. rodiklius, labiausiai atspindinčius mokyklos veiklos kokybę. Dažniausiai pasirinktas tobulinti rodiklis – **mokinio pasiekimai ir pažanga** (124 mokyklos). Tačiau 2017–2018 m. m. (2018 m.) daugiau mokyklų rinkosi tobulinti **asmenybės tapsmo** rodiklį (jis pakilo iš 9 į 6 vietą), kuris apibūdinamas mokinių gebėjimais suvokti savo asmenybės unikalumą, įsivertinti asmeninę kompetenciją, pasitikėti savo jėgomis ir nebijoti iššūkių, mokėti valdyti konfliktus, bendrauti ir bendradarbiauti, suvokti išsilavinimo ir mokymosi vertę, turėti tolesnio mokymosi siekių ir planų ir kt. Kitas pastebimas pokytis – **bendradarbiavimo su tėvais** rodiklis tobulintas rečiau (nukrito iš 8 vietos), tačiau išlieka dažniausiai tobulinamų veiklų dešimtuکه.

1 pav. Dažniausiai tobulinta veikla 2017–2018 m. m. (2018 m.) pagal rodiklį: 10 dažniausiai tobulintų rodiklių, mokyklų skaičius (N=854)

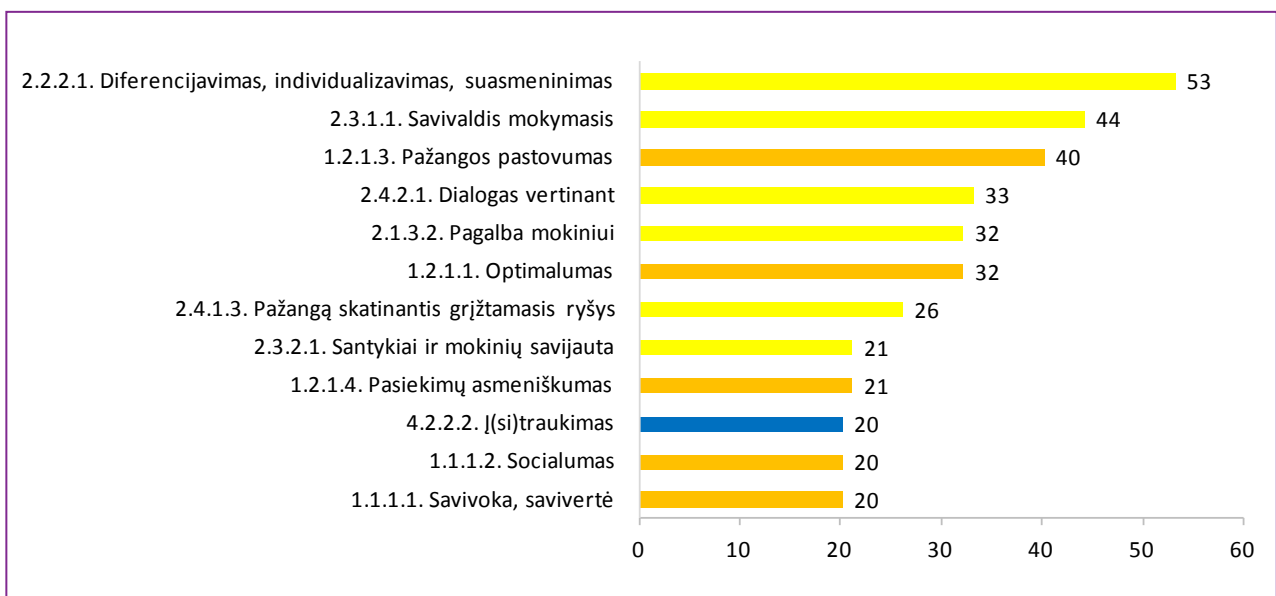
Spalvų reikšmės: geltona – „ugdymo(si) ir mokinių patirčių“ srities rodikliai; oranžinė – „rezultatų“ srities rodikliai; žalia – „ugdymo(si) aplinkų“ srities rodikliai; mėlyna – „lyderystės ir vadybos“ srities rodikliai.

⁴ Žr. Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybę. Metinis pranešimas 2018.

Analizuojant dažniausiai pasirenkamas tobulinti veiklas pagal raktinį žodį⁵ (2 pav.) nustatyta, kad net šeši dažniausi pasirinkimai yra iš ugdymo(si) ir mokinių patirčių srities, penki – iš rezultatų srities ir vienas iš lyderystės ir vadybos srities. Dažniausiai tobulintas rodiklis – **diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas** – mokytojai siekė labiau pripažinti mokinių skirtybes, atsižvelgti į jas organizuodami mokymą(si), individualizuoti ugdymo tikslus, mokymosi būdus ir tempą. Antroje pagal dažnumą vietoje – **savivaldis mokymasis**. Siekiama, kad mokiniai gebėtų išsikelti mokymosi tikslus, savarankiškai pasirinkti užduočių atlikimo būdą, rasti reikiamą informaciją ir priemones, klausti ir prašyti pagalbos, aptarti ir vertinti savo mokymąsi, planuoti ir valdyti laiką; gebėti pateikti pažangos įrodymus, reflektuoti savo patirtį. Trečioje vietoje tarp dažniausiai tobulintų rodiklių – **pažangos pastovumas**, jis siejamas su rezultatų sritimi. Tobulinant šį rodiklį, siekiama pritaikyti pažangos tempą mokinio galioms, ją atpažinti, įrodyti, pažanga turi teikti mokiniui augimo džiaugsmą ir atrodyti prasminga.

2 pav. Dažniausiai tobulinta veikla pagal raktinį žodį 2017–2018 m. m. (2018 m.): 10 dažniausiai tobulintų rodiklių, mokyklų skaičius (N=854)

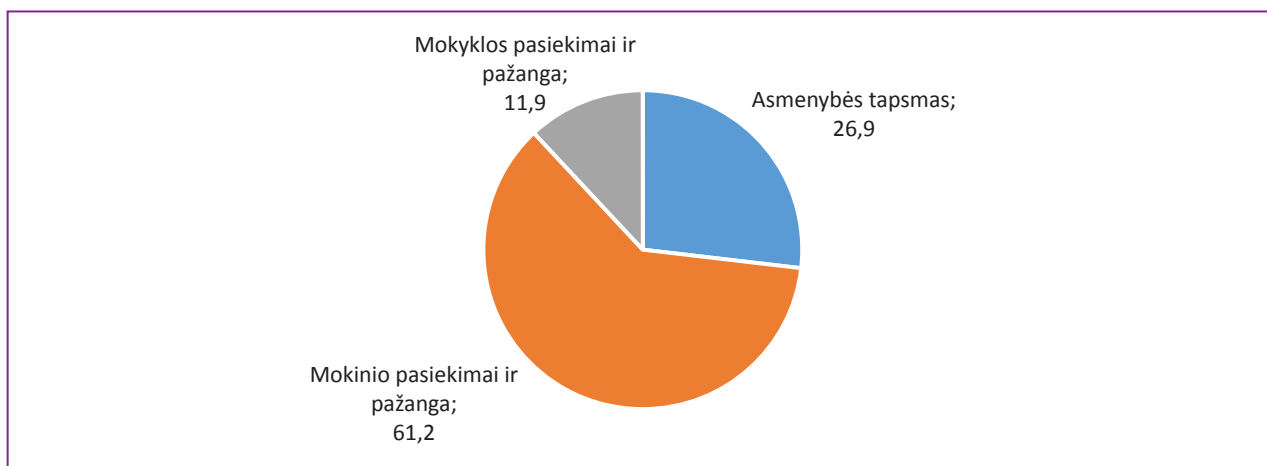
Spalvų reikšmės: geltona – „ugdymo(si) ir mokinių patirčių“ srities rodikliai; oranžinė – „rezultatų“ srities rodikliai; mėlyna – „lyderystės ir vadybos“ srities rodikliai.

2.2. Mokyklų pažangos įsivertinimas atlikus pasirinktos veiklos tobulinimą

2.2.1. Rezultatų srities tobulinimas

Iš rezultatų sritį tobulinti pasirinkusių mokyklų didžiausia dalis (61,2 proc.) rinkosi tobulinti **mokinio pasiekimus ir pažangą** (3 pav.). Tai rodo, kad mokinio pasiekimai – aktualiausia ir problemiškesnė sritis, tai patvirtina dideli mokinių pasiekimų atotrūkių, užfiksuoti nacionaliniuose tyrimuose (*Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2019. Mokinių pasiekimų atotrūkių*). Daugiau nei ketvirtadalis (26,9 proc.) mokyklų nusprendė tobulinti **asmenybės tapsmo** rodiklį, likusios 11,9 proc. mokyklų skyrė dėmesį **mokyklos pasiekimų ir pažangos** tobulinimui.

⁵ Įsivertinimas atliekamas pagal sritis, kurios detalizuojamos temomis, o temos skaidomos į rodiklius. Greta rodiklio pavadinimo vartojami ir raktiniai žodžiai, lakoniškai nusakantys rodiklio turinį, esminį kokybės požymį ar jos vertinimo kriterijų.

3 pav. Rezultatų sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų pasiskirstymas (proc.) pagal tobulinamą rodiklį

Iš 67 rezultatų sritį tobulinusių mokyklų 29 nurodė tik tobulintos srities pasirinktą rodiklį, o 38 pateikė ir detalesnę informaciją, kokius procesus, veiksmus vykdė, tobulindamos pasirinktą rodiklį, t. y.:

- Skyrė dėmesį **asmenybės brandai** (pavyzdžiui, buvo organizuojamos klasės valandėlės pasitikėjimui savimi stiprinti, asmenybės ugdymui ir kt.).
- Stiprino **patyčių prevenciją** (vykdyta Olweus programa, budėjimai, siekiant stebėti, kad nevyktų patyčios, buvo susitariama dėl drausminimo sistemos).
- Tobulino **ugdymo procesą**: namų darbų skyrimo tvarką, įtraukė daugiau projektinių veiklų, renginių, edukacinių užsiėmimų, integruotų pamokų, pagal mokinio gebėjimus pritaikė ugdymo stilius, taikė naujus ugdymo metodus.
- Tobulino mokinių **motyvavimo mokytis, tinkamai elgtis (nesityčioti, nekonfliktuoti ir pan.) gebėjimus**.
- Tobulino mokinių individualios **pažangos ir pasiekimų** gerinimo, vertinimo aprašus, mokinių individualios pažangos matavimo, rezultatų aptarimo būdus, formas (pavyzdžiui, mokiniai pildė individualios pažangos stebėjimo lapus; buvo organizuojami pokalbiai su tėvais ir mokytojais apie kiekvieno mokinio pažangą; raštu fiksuojami susitarimai siekiant gerinti rezultatus ir pan.).
- Tobulino mokinių **įsivertinimo, pasiekimų savianalizę** (pavyzdžiui, mokiniai pildė įsivertinimo aplankus, kad būtų galima fiksuoti ir stebėti individualią pažangą).

Mokyklų pateiktuose pažangos aprašymuose daugiausiai atspindėjo pasirinktos veiklos tobulinimo **poveikis mokinių asmenybės brandai, bendrosioms kompetencijoms** (15,9 proc. išsakytų teiginių) (4 pav.). Buvo minimi šie tobulėjimo aspektai: mokiniai pasitiki savo jėgomis, nebijo sunkumų, geba reikšti savo nuomonę, tapo atsakingesni, savarankiškesni; mokiniai geba bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, tapo tolerantiškesni; mokiniai išmoko labiau įsitraukti į įvairias akcijas, veiklas, renginius, projektus, savanorišką veiklą.

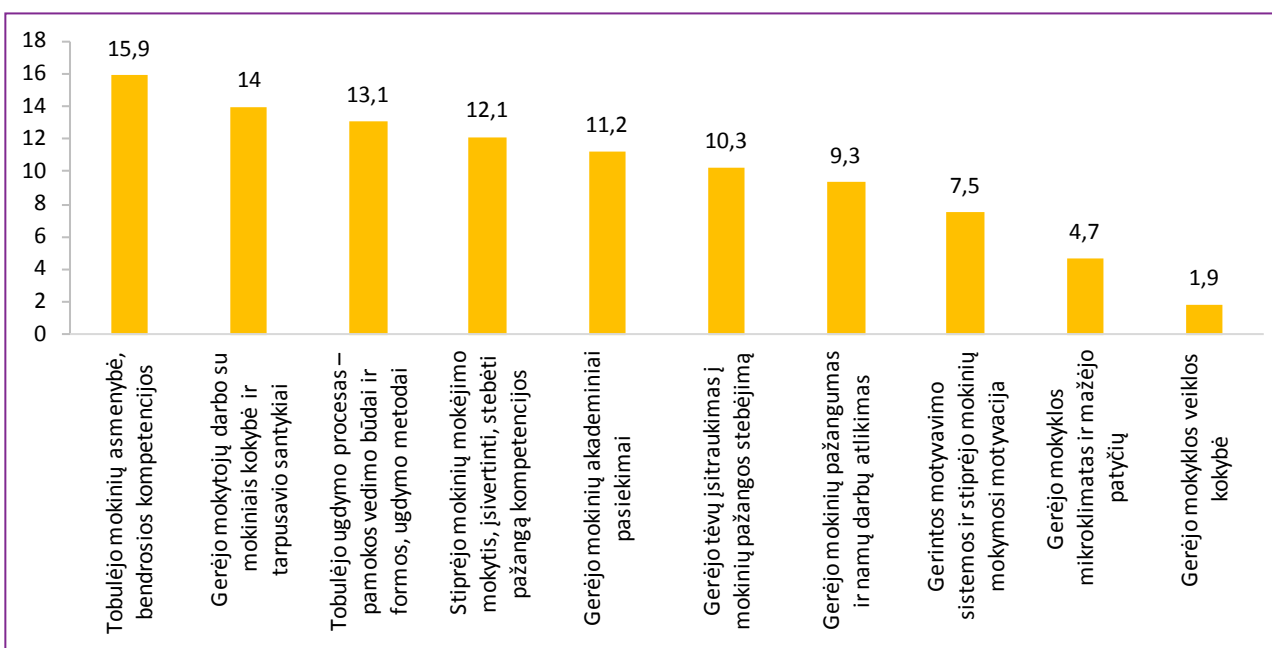
Kita sritis, kur pastebimas veiklos tobulinimo poveikis, – **pagerėjusi mokytojų darbo su mokiniais kokybė, tarpusavio santykiai** (14 proc. teiginių). Daugiau mokytojų taiko mokinių pasiekimų stebėjimą, įvairesnes refleksijos-įsivertinimo formas, labiau suteikia grįžtamąjį ryšį; fiksuoja individualią mokinio pažangą, reguliariai aptaria įsivertinimo rezultatus, mokinių pasiekimai aptariami su mokytojais, tėvais, mokiniais, mokytojai ieško problemų sprendimo būdų ir pagalbos; labiau atsižvelgiama į mokinių individualius poreikius, nuomones, mokytojai geriau padeda pažinti mokinių gabumus ir polinkius, skatina bendradarbiauti pamokose, prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi; ragina mokinius dalyvauti konkurse, projektuose, olimpiadose. Taip pat gerėja mokytojų tarpusavio ir mokytojų su mokiniais bendradarbiavimas; klasių vadovai ir dalykų mokytojai pasiekimų ir pažangos rezultatus analizuoja pagal bendrus susitarimus.

Kai kurios mokyklos minėjo teigiamus pokyčius ugdymo procese – **pamokos vedimo būdų ir formų, ugdymo metodų įvairovės padidėjimą** (13,1 proc. teiginių). Mokyklos pabrėžia, kad padaugėjo pamokų, vedamų kitose aplinkose, už mokyklos ribų, vesta daugiau integruotų pamokų, atvirų pamokų; pagerėjo pamokų kokybė; mokytojai labiau taiko aktyviojo mokymo metodus; skatina įsivertinimą; labiau atsižvelgiama į mokinių skirtybes pamokose, pastebima, aptariama individuali mokinio pažanga, daugiau mokinių geba rasti klaidas, žino, kada prašyti pagalbos; daugiau mokytojų naudoja IKT, taiko įvairius mokymo būdus ir formas; vyrauja mokytojo ir mokinio dialogu grįstas vertinimas, daugiau mokytojų kelia aiškius pasiekimų vertinimo kriterijus, tinkamai pasirenka pasiekimų matavimo ir vertinimo būdus.

Nemažai mokyklų pateiktų teiginių (12,1 proc.) siejosi su **mokinių mokėjimo mokytis, įsivertinti, stebėti savo pažangą** kompetencijų tobulėjimu. Buvo teigiama, kad sustiprėjo mokinių mokėjimo mokytis, įsivertinimo kompetencijos, mokiniai išmoko numatyti tobulintinus tikslus, tikėtinus dalykų vertinimus, tiksliau įsivertinti asmeninę pažangą.

Dalis (11,2 proc.) teiginių buvo susiję su **pagerėjusiais mokinių akademiniais pasiekimais**. Iš 10,3 proc. teiginių buvo matyti, kad **pagerėjo tėvų įsitraukimas į mokinių pažangos stebėjimą**. Tėvai labiau domėjosi mokinių pažanga ir aktyviau įsitraukė į mokinių pažangos gerinimą. Kai kurios mokyklos pabrėžė, kad pagerėjo mokytojų bendradarbiavimas su tėvais. Mokyklos akcentavo ir **gerėjantį mokinių pažangumą, namų darbų atlikimą**: dalis nurodė pagerėjusį pažangumą procentais, mažėjantį nepateisintų praleistų pamokų skaičių, sumažėjusį neatliekančių namų darbų mokinių skaičių (9,3 proc.). Nedidelė dalis teiginių siejosi su **mokyklų pastangomis gerinti mokinių motyvaciją ir užfiksuotą motyvacijos pagerėjimą** (7,5 proc.). Buvo teigta, kad mokinių skatinimo sistema yra veiksminga, mokiniai skatinami už individualią pažangą, aukštus pasiekimus, aktyvią veiklą. Atitinkamai, mokyklų pateiktais duomenimis, mokiniai apklausoje teigė, kad jų pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, mokiniams pažanga teikia augimo džiaugsmą. Mokiniai tapo labiau motyvuoti siekti geresnių mokymosi rezultatų. Maža dalis (4,7 proc.) mokyklų pateiktų teiginių apima kitą labai svarbią sritį – **mokyklos mikroklimatą ir patyčių mastą**. Pastebima, kad patyčių mastas sumažėjo, mokyklos mikroklimatas gerėjo. Nors 8 mokyklos tobulino mokyklos pažangą, tik dviejų mokyklų ataskaitose minima **mokyklos pažanga**. Viena mokykla, teigė, kad padidėjo norinčiųjų mokytis joje skaičius; kita mokykla teigė, kad tapo stiprinančia sveikatą mokykla.

4 pav. Mokyklų teiginių, atspindinčių, kas pagerėjo, patobulinus rezultatų srities pasirinktą veiklą, pasikartojimo dažnis, proc.

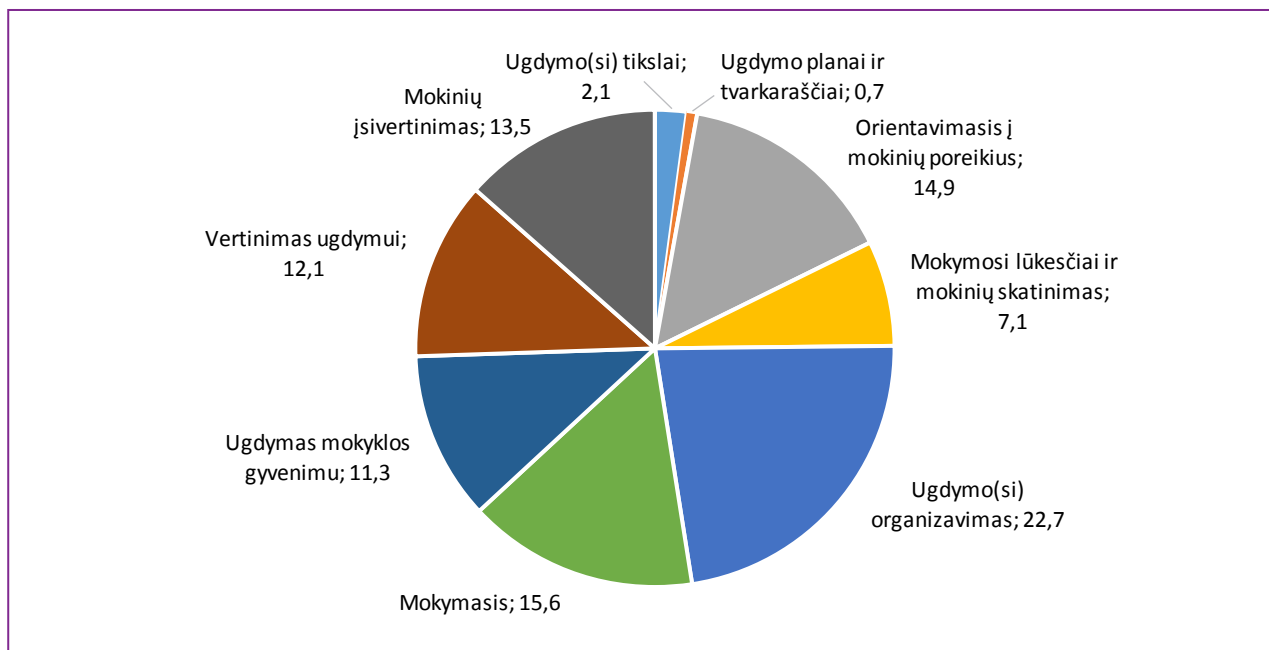

Apibendrinant rezultatų srities tobulinimo veiklas ir poveikį galima teigti, kad mokyklos daugiausiai pastangų skyrė ugdydamos mokinių asmenybes, bendrąsias kompetencijas, mokėjimą mokytis, įsivertinti savo pasiekimus, tobulino ugdymo procesą ir gerino mikroklimatą. Veiklos tobulinimo poveikis labiausiai ir matomas mokinių asmenybės brandos požymiuose: augančiame mokinių pasitikėjime savo jėgomis, gebėjime konstruktyviai spręsti konfliktus, didesnėje tolerancijoje. Taip pat nustatyta gerėjanti mokytojų darbo kokybė, didesnis dėmesys mokiniams, geresni tarpusavio santykiai, gerėjantis ugdymo procesas – įdomesnės pamokos, įvairesni ugdymo metodai.

2.2.2. Ugdymo(si) ir mokinių patirčių srities tobulinimas

Ugdymo(si) ir mokinių patirčių srityje vyravo didžiausia pasirinktų tobulinti aspektų įvairovė (5 pav.). Kiek daugiau nei penktadalis, t. y. 22,7 proc., į imtį patekusių mokyklų tobulino ugdymo(si) organizavimą, 15,6 proc. tobulino mokymąsi, panaši dalis mokyklų (14,9 proc.) rinkosi tobulinti orientavimąsi į mokinių poreikius ir 13,5 proc. – mokinių įsivertinimą. Mažiausiai mokyklų tobulino ugdymo(si) tikslus, planus ir tvarkaraščius (0,7 proc.).

5 pav. Ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų pasiskirstymas pagal tobulinimo rodiklius, mokyklų dalis proc.

Mokyklų, kurios tobulino ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritį, ataskaitose nurodomi pagerėjimai siejosi su labai įvairių sričių rezultatais, pasižymėjo didele įvairove.

Štai **ugdymo(si) tikslus** tobulino trys į imtį patekusios mokyklos. Jos, pagrįsdamos, kas pagerėjo mokykloje po veiklos tobulinimo, pateikia tokius atsakymus (3 lentelė):

3 lentelė. Ugdymo(si) tikslus tobulinusių mokyklų pasiekimai

Tobulinta veikla	Mokyklų atsakymai į klausimą „Kas mokykloje pagerėjo, kai Jūs patobulinote šią veiklą?“
2.1.1. Ugdymo(si) tikslai	„Pamokos kokybė: Ugdymosi aplinkos 2,9 (2,4). Vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi 2,6 (2,4). Mokymosi patirtys 2,5 (2,3). Vertinimas 2,4 (2,2). Kiekvieno mokinio pažanga 2,6 (2,0). Padidėjo tėvų apklausos kokybės įvertis sutinkant, kad mokytojai atsižvelgia į mokinių gebėjimus pamokoje 2,9 (2,7).“ ⁶
2.1.1. Ugdymo(si) tikslai	„Visi mokytojai, planuodami savo veiklas, atsižvelgia į mokinių asmeninę, socialinę ir kultūrinę patirtį; taiko įvairius metodus; ieško būdų ir galimybių koreguoti tikslus.“
2.1.1. Ugdymo(si) tikslai	„Mokytojai kėlė kvalifikaciją. Lyginant trimestrų pažangos rodiklius, matyti, kad 61,33 proc. mokinių padarė individualią pažangą.“

Kaip matyti, pirmoji mokykla, patobulinusi ugdymo(si) tikslus, pagerino pamokos kokybę, ugdymosi aplinkas, mokinių pažangą ir kita. Deja, iš tokio aprašymo nėra aišku, kaip pavyko pasiekti tokį įvairiapusį pagerėjimą patobulinus ugdymo(si) tikslus. Antrosios mokyklos pateiktas aprašymas siejasi su *Įsivertinimo metodikoje* (2016) pateikta ugdymo(si) tikslų samprata, kokie jie turėtų būti (pavyzdžiui, tikslai turi būti keliami, atsižvelgiant į mokinių patirtį, aplinkos aspektus ir pan.). Atsakymas leidžia numanyti, kad mokytojai patobulino ugdymo(si) tikslų kūrimą. O trečioji tikslų tobulinimo rezultatu laiko mokinių individualios pažangos pagerėjimą. Taigi, tuos pačius dalykus tobulindamos mokyklos gauna labai skirtingus rezultatus ir poveikį skirtingoms sritims.

Ugdymo planus ir tvarkaraščius tobulino viena mokykla. Ji teigia, kad po šio patobulinimo „*mokinių pažangumas padidėjo 3,27 proc., mokymosi kokybė – 5,25 proc.; sumažėjo VB egzaminų neišlaikiusiųjų skaičius; 1 mokinytis be priežasties vidutiniškai praleido 4,15 pamokos*“.

21 mokykla (14,9 proc.) rinkosi tobulinti **orientavimąsi į mokinių poreikius**. Šios srities atsakymų analizėje galima įžvelgti aiškias sąsajas tarp tobulintos veiklos ir įrodymų, kad mokyklos tikrai ėmė labiau orientotis į mokinių poreikius: jos labiau individualizavo užduotis skirtingų gebėjimų mokiniams (4 lentelė).

4 lentelė. Orientavimąsi į mokinių poreikius tobulinusių mokyklų pasiekimai

Tobulinta veikla	Mokyklų tipinių atsakymų į klausimą „Kas pagerėjo, patobulinus šią veiklą?“ pavyzdžiai
Orientavimasis į mokinių poreikius	„Nuo 92 proc. iki 96 proc. padaugėjo mokinių, teigiančių, kad mokytojai padeda pažinti gabumus ir pomėgius. Kaip visada, 100 proc. tėvų teigia, kad atsižvelgiama į vaiko savitumą (gabumus, polinkius) jį ugdant ir mokant, 21 proc. padaugėjo manančių, kad jo vaikas per pamoką gali pasirinkti užduotis pagal savo gebėjimus.“
	„71 proc. mokytojų tobulinosi įvairių gebėjimų mokinių poreikių tenkinimo srityje. 100 proc. mokytojų ir 88 proc. tėvų teigia, kad sistemingai analizuojami mokinių ugdymosi poreikiai. 100 proc. mokytojų ir 90 proc. tėvų teigia, kad atliekami tyrimai, diagnostinio vertinimo rezultatai sudaro galimybę laiku atpažinti mokinio poreikius ir planuoti visų ir kiekvieno mokinio pažangą.“
	„Mokykloje aiškiai susitarta dėl paramos ir pagalbos teikimo tvarkos. Atsiradus sunkumams mokiniai pagal poreikį gauna logopedo, psichologo ir specialiojo pedagogo pagalbą. Diferencijuojamos veiklos pamokose, individualizuojamos užduotys ir namų darbai, sudaromos sąlygos atsiskleisti kiekvieno mokinio gabumams ir talentams.“
	„Mokykloje pagerėjo mokytojų dalykininkų darbas su SUP turinčiais mokiniais. Pagerėjo pritaikytų ir individualizuotų programų parengimo kokybė – programos rengiamos atsižvelgiant į kiekvieno SUP turinčio mokinio gebėjimus ir galimybes. 58 proc. mokytojų rengia individualias kontrolinių darbų užduotis. Kiti mokytojai kontrolinių darbų užduotis individualizuoja, pažymėdami bendrame kontrolinių darbų lape. Kontrolinių darbų metu SUP turintys mokiniai skatinami konsultuotis su mokytoju.“
	„Mokytojai geriau pastebi mokinių gabumus ir talentus. Itin gabiems mokiniams sudaromos sąlygos mokytis pagal individualius ugdymosi planus. Taip pat gabiesiems mokiniams parenkami ugdymo būdai, leidžiantys jiems siekti aukštesnių rezultatų respublikinėse ir tarptautinėse olimpiadose bei konkursuose.“

⁶ Tikėtina, kad skaičiai skliaustuose žymi situaciją per ankstesnį įsivertinimą, prieš metus.

Mokymosi lūkesčius ir mokinių skatinimą tobulino 10 (7,1 proc.) įimtį patekusių mokyklų. Dalis atsakymuose aprašė, kas buvo daroma, tobulinant šią sritį, pavyzdžiui:

- „Siekiant stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją įsivertinant / vertinant aptartas, parengtas, išbandytas, patvirtintas ir pradėtas taikyti gimnazijos mokinių mokymosi motyvacijos stiprinimo modelis. Modelis parengtas kryptingai tobulinant visų mokytojų kvalifikaciją. Metodinėse grupėse ir metodinėje taryboje aptarti / išdiskutuoti visų mokytojų taikomi mokinio pažangos vertinimo / įsivertinimo metodai.“
- „50 proc. inžinerijos mokytojų patobulino kompetencijas tarptautinių projektų metu, sukurti intelektualiniai produktai, kurie padeda tobulinti pasirinktą sritį. 100 proc. inžineriniai dalykai ugdomi taikant projekcinę ugdymo(si) veiklą. 100 proc. III gimnazijos klasės mokinių atlieka inžinerinę praktiką įmonėse pagal pasirinktas studijų kryptis. I gimnazijos klasės mokiniai gavo didesnę galimybę [mokymąsi] sieti su būsima karjera – įsteigti moduliai susiję su mokinių pasirinkta ugdymo(si) kryptimi [...]“
- „Mokykloje vadovo ir mokytojų iniciatyva buvo įkurta aktyvių tėvų grupė. Mokykloje pradėjo veikti bendros mokinių, tėvų ir mokytojų dirbtuvės, kuriose puošiamos mokyklos erdvės... (mokyklos erdvių puošimas, pasiruošimas renginiams, aktyvus tėvų dalyvavimas projekto „Lyderių laikas 3“ organizuojamuose seminaruose). Vyko bendri tėvų susirinkimai. Mokinių tarybai buvo suteikta galimybė aktyviai dalyvauti Mokyklos tarybos veikloje, priimant sprendimus.“

Dalis mokyklų akcentavo pasiektus rezultatus, nenurodydamos, kaip jie buvo pasiekti:

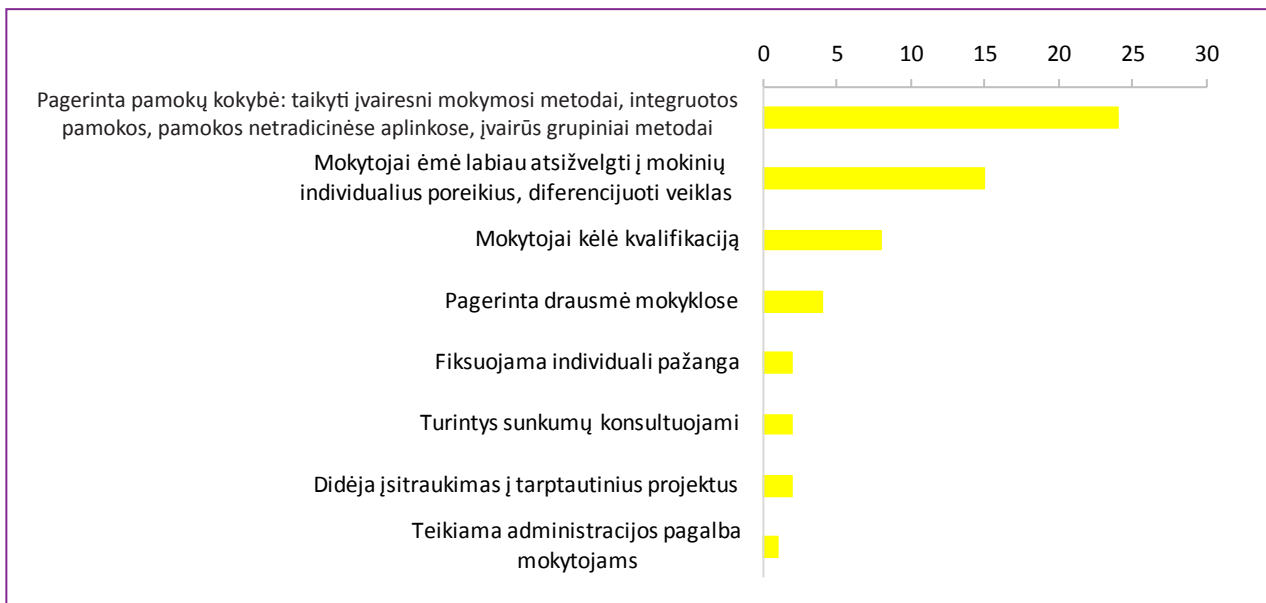
- „Mokiniai aktyviai ir rezultatyviai dalyvavo ne tik rajoniniuose, bet ir respublikiniuose renginiuose (olimpiadose, konkursuose, varžybose, projektuose ir kt.)“
- „89 proc. mokinių nurodo, kad geba bendradarbiauti, drauge analizuoti ir spręsti problemas. 92 proc. mokinių teigia, kad mokytojai padeda pažinti gabumus ir polinkius, palaiko juos, parenka tinkamas užduotis. 50 proc. mokinių sudarė mokymosi pažangos planą ir siekė asmeninės pažangos tikslų. Mokinių, besimokančių aukštesniojo ir pagrindinio lygiu, skaičius padidėjo 1 proc.“

O kelios mokyklos aprašė ir tai, kokias priemones taikė tobulindamos veiklą ir kokių rezultatų pasiekė, pavyzdžiui:

- „Taikant pamokose „Ledlaužio“, „Penkiaeilio“, „Deimanto“ ir kt. metodus padidėjo mokinių bendradarbiavimas, kritinis mąstymas, minčių raiška, gebėjimas argumentuoti raštu ir žodžiu. Mokiniai savo teorines žinias pritaikė olimpiadose, konkursuose: lyginant 2016–2017 m. m. (40 mok.) su 2017–2018 m. m. 1–10 klasių (198 mok.) minėtuose renginiuose dalyvavo 158 mokiniais daugiau.“

Didžiausia dalis – 32 mokyklos (22,7 proc.) rinkosi tobulinti **ugdymo(si) organizavimą**. Po atliktų patobulinimų mokytojai ėmė labiau atsižvelgti į mokinių individualius poreikius, gebėjimų lygį, mokymosi stilių ir tempą ir diferencijuoti ugdymo(si) veiklas; pagerėjo pamokų kokybė, jos tapo įdomesnės, nes jose dažniau imti taikyti įvairesni arba aktyvesnio mokymo(si) metodai, IKT, daugiau organizuota integruotų pamokų, pamokų netradicinėse erdvėse, edukacinių išvykų, įvairių darbo grupėje metodų. Dalis mokyklų pabrėžė mokytojų kvalifikacijos tobulinimo veiklas, kurios skatino taikyti naujas žinias ir metodus ugdant mokinius; pastangas drausmei gerinti, priimant aiškius susitarimus ir įsipareigojimus, organizuojant patyčių prevencijos programas. Rečiau minėta, kad imtasi reguliariai fiksuoti individualią mokinio pažangą, atnaujinti ugdymo turinį, mokinių dalyvavimas konkursuose tapo aktyvesnis (6 pav.).

6 pav. Mokyklų teiginių, kas pagerėjo, patobulinus ugdymo(si) organizavimą, skaičius

15,6 proc. mokyklų tobulino **mokymąsi**. Po atliktų patobulinimų mokyklos dažniausiai minėjo šiuos pagerėjusius aspektus:

- Daugiau mokinių *geba išsikelti mokymosi tikslus*.
- Atliekamas *mokinio pažangos stebėjimas* (minėta, kad buvo sukurtas individualios pažangos stebėjimo ir įsivertinimo lapas, pažangos aplankai, elektroninė individualios pažangos sistema ar pan.). Kaip veiklos tobulinimo rezultatas nurodomos sukurtos priemonės mokinių pažangai stebėti, bet neaptariama šių priemonių nauda ar efektyvumas stebint mokinio pažangą.
- Stiprėjo *mokinių gebėjimas bendradarbiauti* ir pagalba silpniau besimokančiam.
- Mokytojai aktyviau ir veiksmingiau *teikia pagalbą mokantis* (teikia konsultacijas, grįžtamąjį ryšį po įvertinimų).
- Mokytojai *labiau skatina mokinių savarankiškumą* (atlikdami užduotis pasirenka atlikimo būdą, geriau susiranda reikiamą informaciją, drąsiau klausia ir prašo mokytojų pagalbos ir pan.).
- Gerėjo *mokinių tėvų įsitraukimas į ugdymo procesą* (daugiau tėvų dalyvavo mokinių pasiekimų aptarimuose, analizėse).

Kelios mokyklos minėjo, kad *gerėjo pagalbos mokiniui specialistų komandos veikla*. Taip pat prie mokymosi tobulinimo rezultatų buvo paminėta, kad mokytojai drąsiau veda netradicines pamokas; pakilo mokinių savivertė, išryškėjo asmeninė branda ir pagerėjo drausmė; viena mokykla paminėjo, kad didėjo neformaliojo švietimo būrelių skaičius, dvi mokyklos akcentavo, jog mokytojai dalyvavo seminare ar konferencijoje, kur patobulino kompetencijas, kaip įvertinti mokymosi sėkmę, ar skaitė pranešimus, kaip tobulinti mokėjimą mokytis.

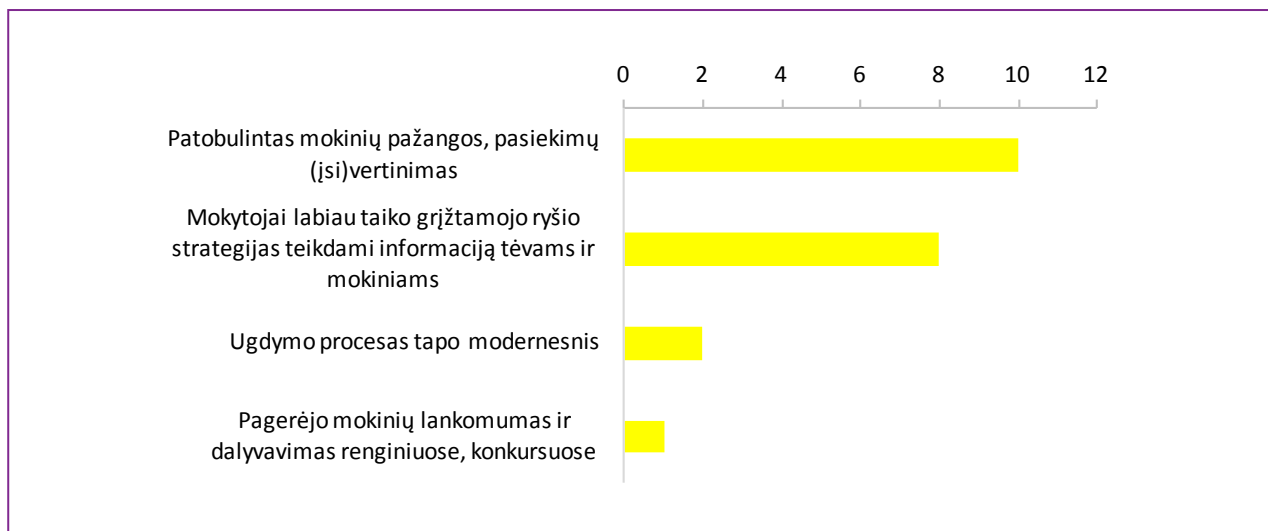
Ugdymą mokyklos gyvenimu tobulino 11,3 proc. mokyklų. Dažniausiai minėti įvykę pokyčiai:

- Gerėjo *mokinių drausmė*, mokinio ar klasės taisyklių laikymasis.
- Gerėjo *emocinis saugumas*, mažėjo patyčių mastas.
- Mokiniai *labiau skatinami bendradarbiauti* ir pastebimas pagerėjęs jų bendradarbiavimas.
- Mokyklos *labiau skatino vaikus įsitraukti į mokyklos gyvenimą*: į įdomią ir prasmingą socialinę veiklą, šventes, projektus, mokinio poreikius atitinkančius būrelius. Mokyklos pastebi, kad šios veiklos motyvuoja mokinius saviraiškai, bendradarbiavimui, ugdo patriotiškumą ir pagarbą vienas kitam, mokiniai labiau jaučiasi priklausantys bendruomenei.
- Gerėjo mokinių įsitraukimas į *mokyklos savivaldą*, stiprėjo *lyderystės gebėjimai*.

Kai kurios mokyklos minėjo ugdymo(si) aplinkos pagerėjimą, įvairesnių mokymo metodų, IKT naudojimą.

Vertinimą ugdymui tobulinti rinkosi 12,1 proc. mokyklų. Tobulindamos šią sritį, daugelis mokyklų nurodė, kad koregavo, tobulino mokinių pažangos ir vertinimo tvarkos aprašus, dėl to pagerėjo vertinimo veikla, imta taikyti įvairesnius vertinimo ir įsivertinimo būdus ir kriterijus. Mokytojai dažniau ėmė taikyti grįžtamojo ryšio strategijas, teikdami informaciją tiek mokiniams, tiek tėvams apie mokinio pasiekimus (7 pav.).

7 pav. Mokyklų teiginių, kas pagerėjo, patobulinus vertinimą ugdymui, skaičius

Mokinių įsivertinimą tobulino 13,5 proc. mokyklų. Patobulinus mokinių įsivertinimo aspektus, mokyklos dažniausiai pastebi šiuos teigiamus pokyčius:

- Mokytojai ėmė dažniau taikyti įvairesnius mokinių įsivertinimo būdus ir priemones, labiau skatinti mokinius įsivertinti, reflektuoti mokymąsi ir išmokimą, įsivertinimas dažniau grindžiamas dialogu.
- Dažniau vykdomi dvišaliai (mokiniai ir mokytojai) arba trišaliai (mokiniai, mokytojai ir tėvai) individualūs pokalbiai apie mokinio pažangą ir pasiekimus.
- Mokiniai labiau įsitraukė į savo mokymosi pasiekimų vertinimą, pažangos rezultatų stebėjimą ir rezultatų apmąstymą.
- Tėvai labiau įsitraukė į mokymosi procesą: stebi individualią pažangą.

Taip pat minėta, kad imta taikyti įvairesnius mokymo metodus, daugiau pamokų vyksta netradicinėse erdvėse, naudojamos IKT priemonės, mokomoji medžiaga labiau siejama su mokinių patirtimi ir poreikiais. Vienoje mokykloje akcentuotas pagerėjęs mokinių bendravimas, konstruktyvus konfliktų sprendimas.

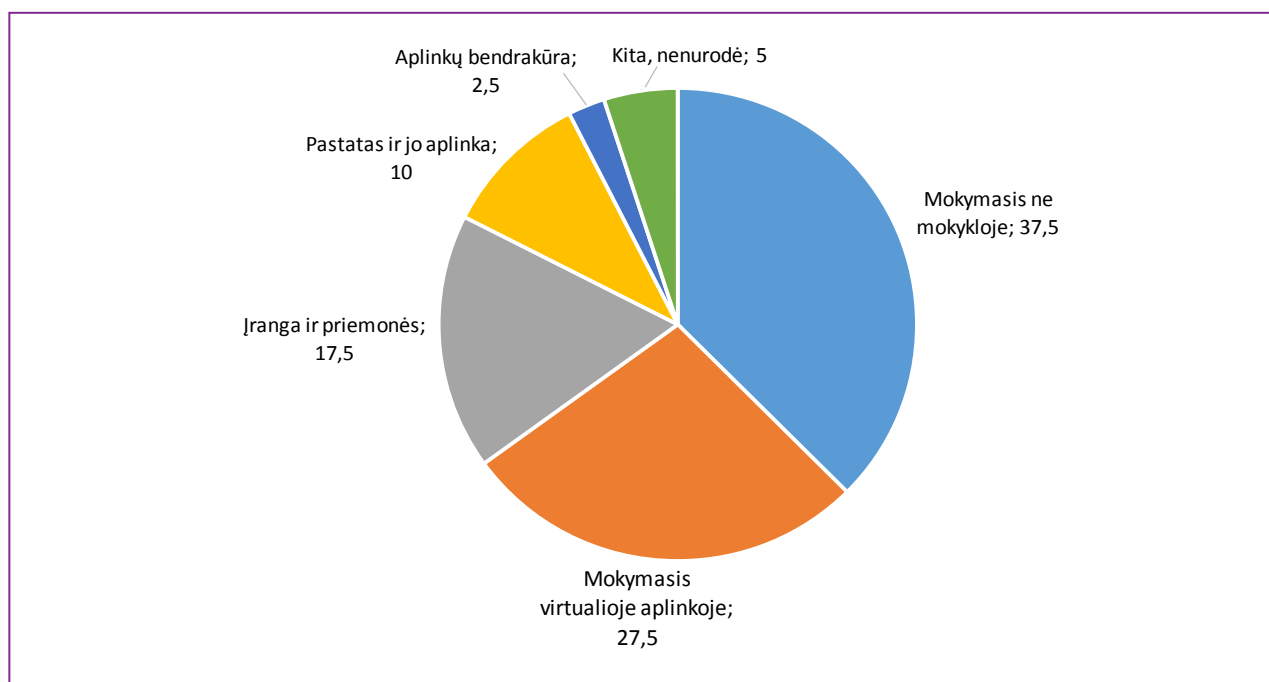
Apibendrinant galima teigti, kad patobulinusios ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritį, mokyklos pasiekė įvairius teigiamus pokyčius: daugiau dėmesio skiriant orientavimuisi į mokinių poreikius labiau individualizuotos ir diferencijuotos veiklos skirtingų gebėjimų mokiniams, patobulinus mokymosi lūkesčių ir mokinių skatinimo veiklas, gerėjo mokinių pasiekimai, patobulinus mokymosi veiklą, mokiniai išmoko išsikelti mokymosi tikslus, pagerino bendradarbiavimo gebėjimus, stiprėjo mokytojų pagalba mokantis ir mokinių savarankiškumo skatinimas, gerėjo tėvų įsitraukimas į mokinio ugdymo procesą ir kt. Patobulinus ugdymo mokyklos gyvenimu veiklas, gerėjo mokinių drausmė, didėjo emocinis saugumas mokykloje, stiprėjo mokinių įsitraukimas į mokyklos veiklas. O patobulinus vertinimo ugdymui veiklas gerėjo vertinimo veikla, imta taikyti įvairesnius vertinimo ir įsivertinimo kriterijus ir būdus. Patobulinus įsivertinimą, mokytojai ėmė taikyti įvairesnius mokinių įsivertinimui skirtus būdus ir priemones, labiau skatino mokinius įsivertinti, reflektuoti savo mokymąsi ir išmokimą, dažniau vyko mokinio pažangos aptarimas, mokiniai labiau įsitraukė į savo pažangos rezultatų stebėjimą.

2.2.3. Ugdymo(si) aplinkų srities tobulinimas

Ugdymo(si) aplinkų srityje dviem trečdaliams mokyklų aktualiausios tobulinimo sritys siejamos su **mokymosi netradicinėse erdvėse**. Daugiausiai – daugiau nei trečdalis (37,5 proc.) – mokyklų buvo pasirinkusios tobulinti **mokymąsi ne mokykloje; mokymąsi virtualioje aplinkoje** tobulino 27,5 proc. mokyklų. Kas dešimta ugdymo(si) aplinkų sritį tobulinusi mokykla rinkosi gerinti pastato ir jo aplinkos būklę (8 pav.).

8 pav. Ugdymo(si) aplinkų sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų pasiskirstymas (proc.) pagal tobulintus rodiklius

Iš mokyklų pateiktų tobulinimo pažangos aprašymų išryškėjo, kad dažniausiai mokyklos tobulino **mokymąsi netradicinėse erdvėse** (9 pav.): buvo minimas pamokų vedimas ne klasėje, bet kitose mokyklos patalpose arba teritorijoje; pamokos edukacinėse išvykose, gamtoje ir kt. Taip pat mokyklos stengėsi atnaujinti ar įrengti naujas mokymosi patalpas (pavyzdžiui, naujas IT klases ar sporto salę); įsigijo naują IKT įrangą ir priemones (kompiuterius, išmaniąsias lentas, virtualų ekraną ir pan.). Atitinkamai mokyklos, kurios įsigijo naują IKT įrangą, rūpinosi mokytojų kvalifikacijos tobulinimu: organizavo seminarus, mokymus, kaip naudotis naujomis IKT priemonėmis. Mokyklos gerino ugdymą virtualioje aplinkoje (5 mokyklos) ir mokyklos mokymosi aplinką (5 mokyklos), dalis mokyklų įtraukė mokinius į aplinkų bendrakūrą (4 mokyklos).

9 pav. Mokyklų paskirstymas pagal tobulintus ugdymo(si) aplinkų srities aspektus, skaičius

Vertindamos, kas pagerėjo mokykloje, atlikus ugdymo(si) aplinkos patobulinimus, dažniausiai mokyklos išskyrė konkrečius **ugdymo aplinkos aspektus**. Pavyzdžiui, buvo teigiama, kad aplinka tapo šiuolaikiškesnė, patogesnė mokymuisi ir mokymui, ugdymo priemonės tapo šiuolaikiškesnės; minėta ir pagerėjusios darbo sąlygos mokytojams. Kita dalis mokyklų pabrėžė, **kokį poveikį turėjo atlikti atnaujinimai**: minėta, kad įdiegus atnaujinimus pamokos tapo šiuolaikiškesnės, padidėjo mokinių susidomėjimas pamokomis, sustiprėjo mokinių motyvacija mokytis; 4 mokyklos teigė, kad gerėjo mokinių pasiekimai. Vis dėlto nemaža dalis į imtį atrinktų mokyklų (7), atlikusių mokyklos pastato ir jo aplinkos, įrangos ir priemonių tobulinimus, nesusiejo aplinkos tinkamumo su įtaka ugdymo procesui (10 pav.).

10 pav. Mokyklų teiginių, kas pagerėjo, patobulinus ugdymo(si) aplinkų aspektus, skaičius

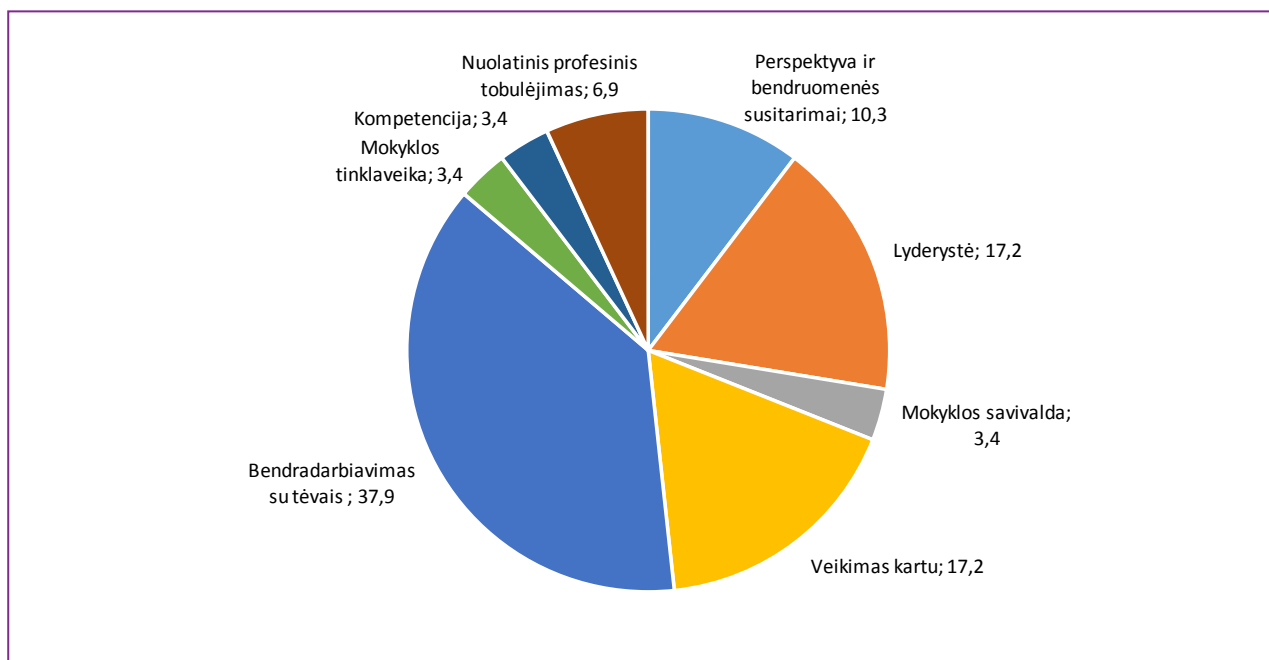

Apibendrinant ugdymo(si) aplinkų srities tobulinimo poveikį, dažniausiai tvirtinama, kad daugiau pamokų vyko netradicinėse erdvėse, ugdymo(si) aplinka tapo patogesnė, šiuolaikiškesnė, pamokos įdomesnės mokiniams.

2.2.4. Lyderystės ir vadybos srities tobulinimas

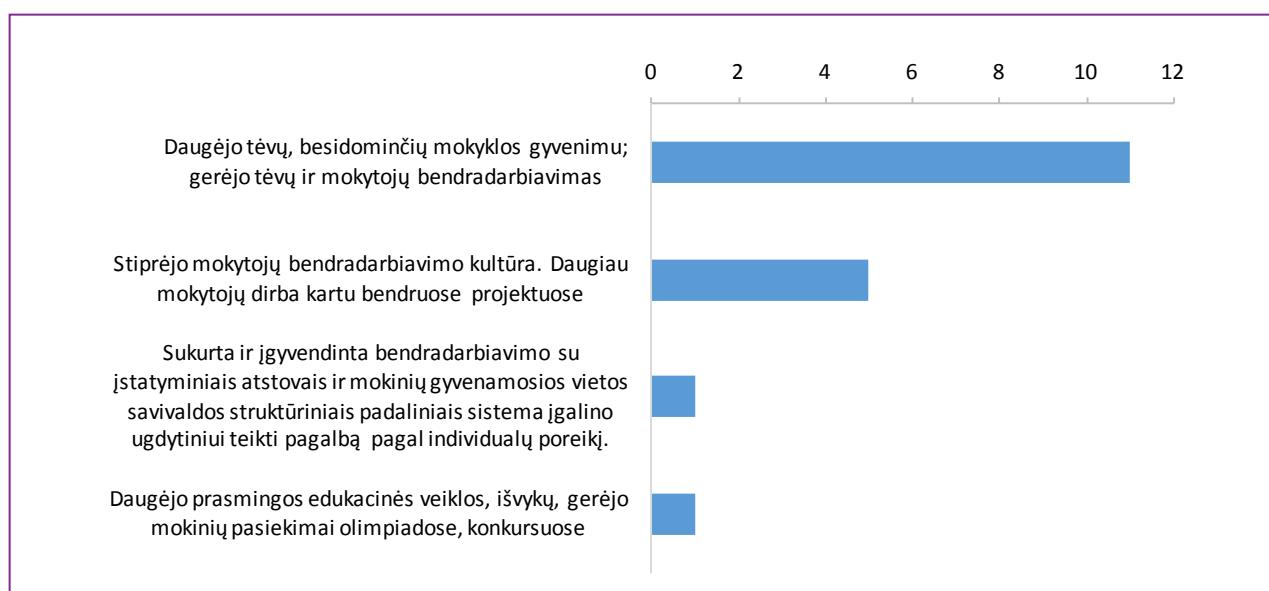
Stipri lyderystė ir vadyba turėtų būti prielaida veiksmingai tobulinti ugdymo(si) procesą, pasiekti aukštesnius rezultatus, tačiau ši sritis yra tobulinama rečiausiai (ją tobulino 88 mokyklos – 10,5 proc.). Dauguma šią sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų tobulino mokymąsi ir veikimą komandomis (58,6 proc.), į kurią įeina rodikliai „veikimas kartu“, „bendradarbiavimas su tėvais“, „mokyklos tinklaveika“. Trečdalis tobulino veiklos planavimą ir organizavimą (rodikliai „perspektyva ir bendruomenės susitarimai“, „lyderystė“, „mokyklos savivalda“), mažiausiai (10,3 proc.) tobulino asmeninį meistriškumą (rodikliai „kompetencija“, „nuolatinis profesinis tobulėjimas“) (11 pav.).

11 pav. Lyderystės ir vadybos sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų pasiskirstymas pagal tobulinimo rodiklius, mokyklų dalis proc.

Mokymąsi ir veikimą komandomis tobulino daugiausiai mokyklų. Labiausiai akcentuojamas pagerėjęs bendradarbiavimas su tėvais: tėvai aktyviau lankosi susirinkimuose, domisi, kaip galėtų patys padėti vaikui, domisi mokyklos gyvenimu, įsitraukia į vaikų ugdymą(si) įvairiomis formomis. Pavyzdžiui, minėta, kad tėvai vedė pamokas mokiniams, prisidėjo organizuojant šventes ir renginius. Dalis mokyklų minėjo pagerėjusį mokytojų tarpusavio bendradarbiavimą: mokytojai dažniau mokosi vieni iš kitų, kartu įgyvendina įvairius projektus (12 pav.).

12 pav. Mokyklų teiginiai, kas pagerėjo, patobulinus mokymąsi ir veikimą komandomis, teiginių skaičius

Patobulinius **veiklos planavimą ir organizavimą**, pagerėjo šie aspektai:

- Plėtota pasidalytoji lyderystė (3 mokyklose).
- Pagerėjo orientavimasis į mokinių poreikius ir pagalbos mokiniui teikimas (3 mokyklose): labiau orientuojamasi į gabių ir specialiųjų poreikių mokinius, patobulintas mokinio sėkmės planas, pagerėjo mokymosi rezultatai.
- Pagerėjo strateginių, metinių planų, veiklos programų kūrimas – jie labiau grindžiami bendru mokytojų, mokinių, tėvų, socialinių partnerių sutarimu (1 mokykloje).
- Pagerėjo ugdymo procesas (pamokose taikomi įvairesni mokymo metodai, ugdymas organizuojamas be mokyklinio skambučio ir pan.) (1 mokykloje).
- Pagerėjo mokinių nuomonė apie Mokinių tarybos veiklą (1 mokykloje).

Asmeninio meistriškumo rodiklį tobulino mažiausiai – 3 lyderystės ir vadybos sritį tobulinti pasirinkusios mokyklos. Kaip tobulinimo rezultata viena mokykla minėjo pagerėjusį tėvų pasitikėjimą mokytojais, mokytojų pastangas. Kita mokykla akcentavo mokytojų socialinių emocinių kompetencijų tobulinimą; trečioji mokykla minėjo, kad 91 proc. mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo kursuose, tačiau neatskleidė, kokie kursai buvo pasirinkti. Mokytojų profesionalumas, kvalifikacija tiesiogiai susiję su ugdymo proceso kokybe, tad jų tobulinimas yra svarbus. Kita vertus, kaip rodo mokyklų pateiktų duomenų analizė, kvalifikacija tobulinama ir tobulinant kitų sričių rodiklius. Pavyzdžiui, mokyklų, tobulinusių ugdymo(si) aplinkų aspektus, atsakymuose minima, kad mokytojai kėlė kvalifikaciją mokydami diribti su naujomis IT programomis ir įranga; tobulinusių ugdymo(si) ir mokinių patirčių aspektus – jog mokytojai „tikslingai pasirinko kvalifikacijos kėlimo veiklas“ ir įgytas žinias taikė parengiant mokinių motyvacijos stiprinimo modelį, suasmeninant ir diferencijuojant mokymo(si) procesą kiekvieno dalyko pamokose.

Apibendrinant galima teigti, kad lyderystės ir vadybos sritis tobulinama palyginti retai, rečiausiai tobulinami vieni iš svarbiausių aspektų, turinčių įtakos ugdymo proceso kokybei, – profesinis tobulėjimas ir kompetencija, dažniausiai tobulinamas bendradarbiavimas su tėvais; atitinkamai, dažniausiai lyderystės ir vadybos veiklą tobulinimo poveikis atsiskleidžia tėvams noriau įsitraukiant į vaikų ugdymą(si), aktyviau bendradarbiaujant su mokykla.

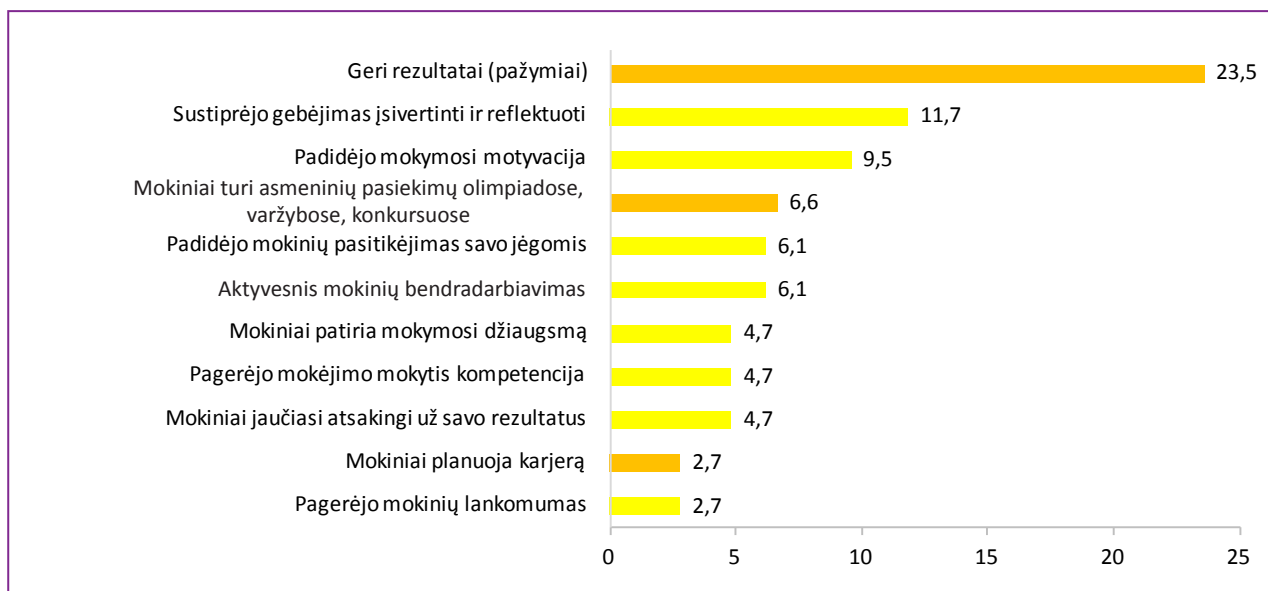
2.3. Veiklų tobulinimo poveikis mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams

Geros mokyklos koncepcijoje „svarbiausiu sėkmingos mokyklos veiklos požymiu laikomas tinkamas mokyklos misijos įgyvendinimas, t. y. geri (pageidaujami, priimtini) ugdymo(si) rezultatai ir turtingos, įsimenančios, prasmingos, malonios gyvenimo mokykloje patirtys. Šiuo metu, visuomenei vertinant mokyklų veiklą, yra įprasta pagrindiniais jų gerumo rodikliais laikyti formalius akademinis – egzaminų, testų – rezultatus. Koncepcijoje skiriama ne viena rezultatų rūšis (asmenybės branda, pasiekimai ir pažanga). Svarbu atsižvelgti ir į rezultatų pasiekimo būdą: jų neturėtų būti siekiama skaudžiomis ar gniuždančiomis patirtimis. Abu aspektai – rezultatai ir jų pasiekimo procesas – yra lygiaverčiai“ (*Geros mokyklos koncepcija*, 2015).

Vertindamos, kokį poveikį mokinio brandai, pasiekimams ir pažangai turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas, beveik ketvirtadalis mokyklų (23,5 proc.) nurodė **gerėjančius ar gerus mokinių pažymius** (13 pav.), dažnai konkretizuodamos, kokiuose pasiekimų tyrimuose jie užfiksuoja: 21 mokykla (7,5 proc.) minėjo PUPP (pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas); 35 mokyklos (12,6 proc.) – NMPP (nacionaliniai mokinių pasiekimų patikrinimai); 15 mokyklų (5,4 proc.) – VBE (valstybiniai brandos egzaminai). Tai, kad mokinio pasiekimai dar labai dažnai susiejami su konkrečiais žinių patikrinimais ir įvertinimais pažymiais, rodo, jog mokyklose vis dar įtvirtintas **diagnostinis vertinimas**. Kita vertus, galime išžvelgti ir kitas tendencijas, artimesnes **formuojamajam vertinimui** ir didėjantį dėmesį **ugdymo(si) patirtims**: sustiprėjo mokinių gebėjimas įsivertinti ir reflektuoti (11,7 proc.), padidėjo mokymosi motyvacija (9,5 proc.), pasitikėjimas

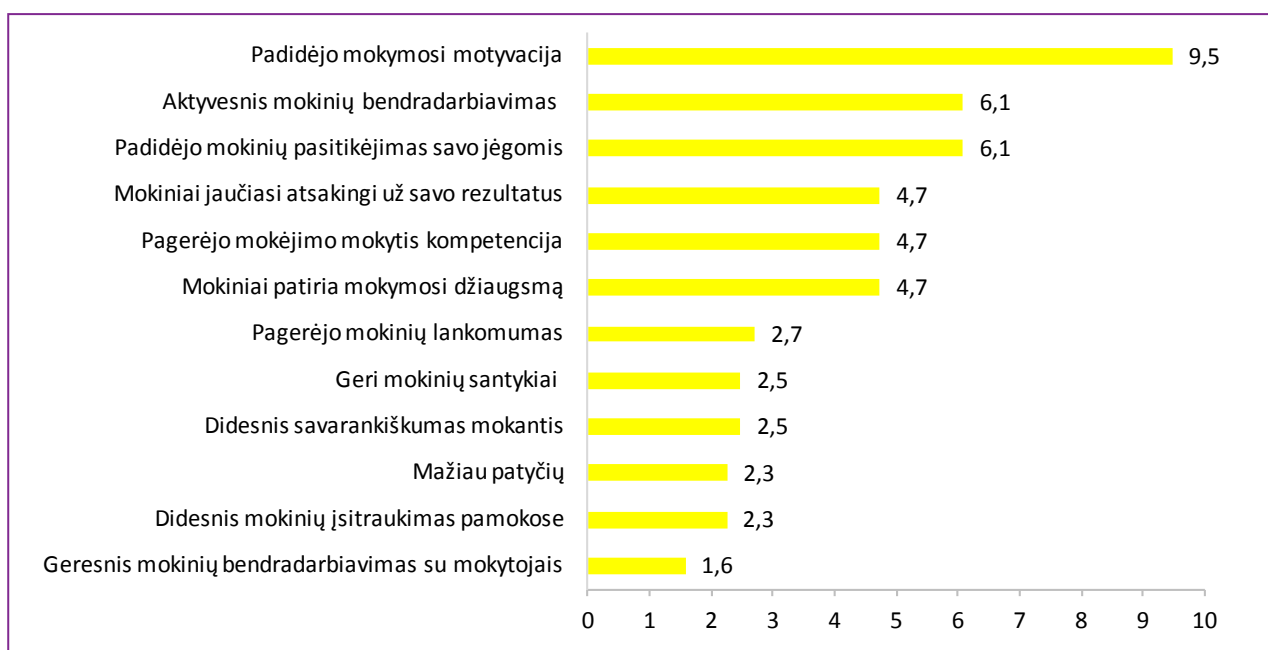
savo jėgomis (6,1 proc.), gerėja bendradarbiavimas tarp mokinių (6,1 proc.), mokiniai patiria mokymosi džiaugsmą (4,7 proc.), pagerėjo mokėjimo mokytis kompetencija (4,7 proc.), mokiniai jaučiasi atsakingi už savo rezultatus (4,7 proc.), pagerėjo lankomumas (2,7 proc.). Taip pat kai kurios mokyklos nurodo asmeninius mokinių pasiekimus įvairiose olimpiadose, varžybose ir konkursuose (6,6 proc.), taip pat tai, kad mokiniai planuoja savo karjerą (2,7 proc.).

13 pav. Dažniausiai pateikiami atsakymai į klausimą „Kokį poveikį mokinio brandai, pasiekimams ir pažangai turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas?“ (N=278, proc.)

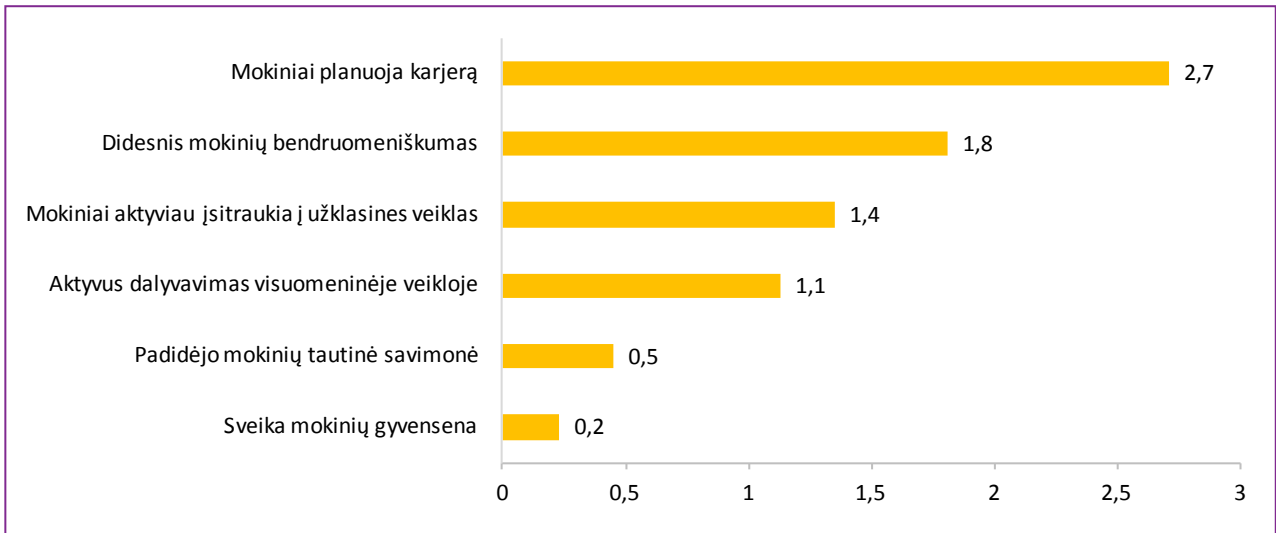
Geros mokyklos koncepcijoje akcentuojama, kad pozityvios mokymosi patirtys (rezultatų pasiekimo procesas) lygiai tokios pat svarbios kaip ir rezultatai. Iš 14 pav. duomenų galime tiksliau įvertinti, kokį dėmesį, kalbėdamas apie tobulintų veiklų poveikį mokinio brandai, pasiekimams ir pažangai, mokyklos skiria **mokymosi patirtims**. Mokyklos savo pažangos aprašymuose nurodė šias mokymo(si) patirtis: padidėjo mokymosi motyvacija (9,5 proc.), aktyviau bendradarbiauja mokiniai (6,1 proc.), padidėjo mokinių pasitikėjimas savo jėgomis (6,1 proc.).

14 pav. Dažniausiai mokyklų nurodomos pagerėjusios mokymosi patirtys, mokyklų dalis proc. nuo visos imties (N=278)

Nors su asmenybės branda susijusius požymius mokyklos nurodo rečiau nei gerėjančius ar gerus įvertinimus pažymiais, tačiau vis dėlto tokie požymiai minimi: 1,1 proc. mokyklų minėjo, kad mokiniai dalyvauja visuomeninėse veiklose, 0,5 proc. – kad padidėjo mokinių tautinė savimone, apie sveiką mokinių gyvenimą užsimena 0,2 proc. mokyklų (15 pav.).

15 pav. Dažniausiai nurodomi su asmenybės branda susiję požymiai mokyklų pažangos aprašymuose, mokyklų dalis proc. nuo visos imties (N=278)

Rezultatų apibendrinimas

- Įsivertinimas yra svarbi švietimo kokybės gerinimo sąlyga, jis padeda nustatyti silpnesnes mokyklos veiklos sritis ir jas tobulinant artėti prie kokybiškesnio švietimo. *Valstybinės švietimo strategijos 2022 metų* siekinys – kad visos Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos skelbtų savo pažangą, prie jo artėjama pamažu – pažangą skelbia apie trys ketvirtadaliai mokyklų.
- 2017–2018 m. m. (2018 m.) mokyklų pažangos ataskaitų analizė rodo, kad mokyklos tobulina sritis, kurios turi daugiausiai įtakos mokyklos veiklos kokybei: ugdymo(si) ir mokinių patirčių bei rezultatų sritis. Dažniausiai tobulinamas rodiklis – mokinio pasiekimai ir pažanga. Lyginant su ankstesnių metų mokyklų įsivertinimo duomenimis, didėja dėmesys mokinio asmenybės brandos aspektams.
- Apibendrinant **rezultatų srities** tobulinimo veiklas ir poveikį galima teigti, kad mokyklos daugiausiai pastangų skyrė ugdydamos mokinių asmenybes, bendrąsias kompetencijas, mokėjimą mokytis, įsivertinti savo pasiekimus, tobulino ugdymo procesą ir gerino mikroklimatą. Veiklos tobulinimo poveikis labiausiai ir matomas mokinių asmenybės brandos požymiuose: augančiame mokinių pasitikėjime savo jėgomis, gebėjime konstruktyviai spręsti konfliktus, didesnėje tolerancijoje. Taip pat pastebima gerėjanti mokytojų darbo kokybė, didesnis dėmesys mokiniams, geresni tarpusavio santykiai, gerėjantis ugdymo procesas – įdomesnės pamokos, įvairesni ugdymo metodai.
- Patobulinusios **ugdymo(si) ir mokinių patirčių** sritį, mokyklos pasiekė įvairius teigiamus pokyčius: pagerinus orientavimąsi į mokinių poreikius, labiau individualizuotos ir diferencijuotos veiklos skirtingų gebėjimų mokiniams, daugiau pastangų skyrus mokymosi lūkesčių ir mokinių skatinimo veikloms, gerėjo mokinių pasiekimai, pagerinus mokymosi veiklą, mokiniai išmoko išsikelti mokymosi tikslus, pagerino bendradarbiavimo gebėjimus, stiprėjo mokytojų pagalba mokiniams mokantis ir mokinių savarankiškumo skatinimas, tėvai labiau įsitraukė į mokinio ugdymo procesą ir kt. Patobulinus ugdymo mokyklos gyvenimu veiklas, gerėjo mokinių drausmė, didėjo emocinis saugumas mokykloje, mokiniai noriau įsitraukė į mokyklos veiklas. Patobulinus vertinimą ugdymui, gerėjo vertinimo veikla, imta taikyti įvairesnius vertinimo ir įsivertinimo kriterijus ir būdus. Patobulinus įsivertinimą, mokytojai ėmė taikyti įvairesnius mokinių įsivertinimui skirtus būdus ir priemones, labiau skatino mokinius įsivertinti, reflektuoti savo mokymąsi ir išmokimą, dažniau vyko mokinio pažangos aptarimas, mokiniai labiau įsitraukė į savo pažangos rezultatų stebėjimą.
- Gera **ugdymo(si) aplinka** gali sudaryti palankesnes sąlygas siekti didesnės pažangos ir aukštesnių pasiekimų. Ugdymo(si) aplinkų srityje dažniausiai tobulintas mokymasis netradicinėse erdvėse; taip pat mokyklos atnaujino ar įrengė naujas mokymosi patalpas, įsigijo naują IKT įrangą ir priemones, mokytojai tobulino kompetencijas naudotis IKT priemonėmis. Aprašydamos po atliktų tobulinimų įvykusius pokyčius, dalis mokyklų susiejo aplinkos modernizavimą su įtaka ugdymo procesui: mokyklos akcentavo padidėjusį ugdymo(si) aplinkos patogumą, šiuolaikiškumą, teigta, kad pamokos tapo šiuolaikiškesnės, padidėjo mokinių susidomėjimas pamokomis, pagerėjo mokinių motyvacija mokytis ir mokinių pasiekimai. Vis dėlto dalis mokyklų tik konstatavo, kad atliko

mokyklos pastato ir jo aplinkos, įrangos ir priemonių tobulinimus, o poveikio ugdymui(si) neįžvelgė ar neapibūdino.

- **Lyderystės ir vadybos** sritis buvo palyginti rečiausiai tobulinama sritis. Daugiausia šią sritį pasirinkusių tobulinti mokyklų tobulino bendradarbiavimą su tėvais, veikimą kartu ir lyderystės veiklas. Rečiausiai tobulinami vieni iš svarbiausių aspektų, turinčių įtakos ugdymo proceso kokybei – profesinis tobulėjimas ir kompetencija. Daugiausiai mokyklų minėjo, kad po atliktų tobulinimų pagerėjo bendradarbiavimas su tėvais: tėvai ėmė aktyviau lankytis susirinkimuose, domėtis, kaip gali padėti savo vaikui, domėtis mokyklos gyvenimu, labiau įsitraukė į vaikų ugdymą(si), taip pat pagerėjo mokytojų tarpusavio bendradarbiavimas: mokytojai ėmė dažniau mokytis vieni iš kitų ir kartu įgyvendinti įvairius projektus.
- Vertindamos **veiklų tobulinimo poveikį mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams**, mokyklos dažniausiai nurodė gerus arba gerėjančius mokinių akademinis pasiekimus, tai rodo, kad mokyklose vis dar dažnai taikomas diagnostinis vertinimas, tačiau iš to, jog dalis mokyklų nurodo stiprėjančius mokinių gebėjimus įsivertinti ir reflektuoti, mokymosi motyvaciją, pasitikėjimą savo jėgomis ir kitus aspektus, galime įžvelgti atsirandančias formuojamojo vertinimo ir dėmesio mokinių ugdymosi patirtims tendencijas.

- *Geros mokyklos koncepcija*, patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308.
- *Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2019. Mokinių pasiekimų atotrūkių*. (2019). Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.
- *Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“*, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.
- *Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika*, patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-267.
- *Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybė. Metinis pranešimas 2018*. Vilnius: Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra, 2018.
- Mokyklų pažangos per 2017–2018 mokslo metus arba 2018 kalendorinius metus įsivertinimo empiriniai duomenys.
- Tumlovskaja J., Survutaitė D. (sud.) *Projektas „Gera mokykla: nuo geros prie geresnės“*. Metodinės rekomendacijos planuojant ir organizuojant mokyklos įsivertinimą. Vilnius: Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra, 2017.
- *Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija*, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ 2017–2018 M. M. (2018 M.) ĮSIVERTINIMO IR PAŽANGOS ANKETA

Įstaigos kodas (*įrašykite*) .....

Mokyklos pavadinimas (*įrašykite*) .....

Savivaldybė (*pasirinkite iš sąrašo*)

Mokyklos savininkas (*pasirinkite iš sąrašo*)

Anketą pildė (*įrašykite pareigą, vardą, pavardę, darbo el. p., darbo tel.*).....

1. Už kurį laikotarpį pateikiate ataskaitą? (*pasirinkite*)

- 2017–2018 mokslo metai
- 2018 kalendoriniai metai

2. Kokia metodika vadovaujate atlikdami įsivertinimą?

Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika (2016)⁷;

Kita metodika (*įrašykite*)

3. Remdamiesi 2 klausime nurodyta įsivertinimo metodika, žemiau pateiktoje lentelėje nurodykite po vieną tikslų prioritetiškai svarbiausią stipriųjų, silpnųjų ir pasirinktą tobulinti kitais metais, t. y. 2019 metais (2018–2019 m. m.) rodiklio numerį (rodiklis susideda iš trijų skaičių). Prie kiekvieno nurodyto rodiklio įrašykite vieną tikslų jo raktinį žodį, esantį metodikoje šalia rodiklio (pavyzdžiui, rodiklis 2.4.1, jo raktinis žodis „Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys“).

3.1. Įsivertinimo metu surasti stiprieji veiklos aspektai		
3.1.1. Įrašykite 1 svarbiausio rodiklio numerį	3.1.2. Įrašykite 1 svarbiausią pasirinkto rodiklio raktinį žodį	3.1.3. Kas jums rodo, kad tai yra stiprusis veiklos aspektas? (<i>pagrįskite duomenimis, iki 30 žodžių</i>)*
3.2. Įsivertinimo metu surasti silpnieji veiklos aspektai		
3.2.1. Įrašykite 1 svarbiausio rodiklio numerį	3.2.2. Įrašykite 1 svarbiausią pasirinkto rodiklio raktinį žodį	3.2.3. Kas jums rodo, kad tai yra silpnasis veiklos aspektas? (<i>pagrįskite duomenimis, iki 30 žodžių</i>)*
3.3. Nurodykite, kurią veiklą tobulinsite 2019 metais (2018–2019 m. m.)		
3.3.1. Įrašykite 1 svarbiausio rodiklio numerį	3.3.2. Įrašykite 1 svarbiausią pasirinkto rodiklio raktinį žodį	3.3.3. Kodėl pasirinkote tobulinti būtent šį rodiklį atitinkančią veiklą? (<i>pagrįskite duomenimis, iki 30 žodžių</i>)*

⁷ Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika (LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. V-267) įsigaliojo nuo 2016 m. rugsėjo 1 d.

* Pateikdami aprašymus argumentuotai pagrįskite juos duomenimis: įrodymų ir / ar duomenų palyginamaisiais žodžiais, kiekybine išraiška, pavyzdžiui, „...proc. daugiau nei praėjusiais metais“, „padidėjo ... proc. palyginti su...“, „...daugiau negu...“, „...didesnis (aukštesnis) nei praėjusių metų vidurkis...“, „dažniau nei...“, „trečdaliu daugiau“ ir pan.).

3.4. MOKYKLOS PAŽANGA. Kas mokykloje pagerėjo, kai Jūs tobulinote pasirinktą veiklą 2018 metais (2017–2018 m. m.)? Atsakyme remkitės praeitais metais (2017–2018 m. m., 2018 m.) pateiktos Jūsų anketos duomenimis: kokį rodiklį pasirinkote tobulinti ir kaip sekėsi tai daryti (pernykštės anketos 3.3 klausimas).

3.4.1. Nurodykite 2018 m. (2017–2018 m. m.) tobulintos veiklos rodiklio numerį	(rodiklio numeris, susidedantis iš 3 skaičių)
3.4.2. Nurodykite 2018 m. (2017–2018 m. m.) tobulintos veiklos raktinį žodį	(tikslus raktinis žodis remiantis metodika)
3.4.3. Kas mokykloje pagerėjo, kai Jūs patobulinote šią veiklą?	(aprašymas iki 50 žodžių)
3.4.4. Kokį poveikį mokinio brandai, pažangai ir pasiekimams turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas?	(aprašymas iki 50 žodžių)

Atsakymai į 3.4 klausimą yra laikomi mokyklos pažangos aprašymu ir bus viešai skelbiami ŠVIS.

4. VAIKO ASMENINĖ PAŽANGA. Kaip stebima asmeninė mokinio mokymosi pažanga Jūsų mokyklos klasių centruose? (užpildykite toliau esančią lentelę(-es), tinkančias Jūsų mokyklai; pažymėkite ir aprašykite tik tą dažnumą ir stebėjimo formas bei veiklas, kurios realiai vyksta Jūsų mokykloje).

1–4 klasės		
Kas stebi?	Kaip dažnai?	Kas vyksta? Kokiomis formomis?
○ Pats mokinys	☐ Kiekvienoje pamokoje	(iki 30 žodžių)
	☐ Kas savaitę	...
	☐ Kas 2 savaites	...
	☐ Kas mėnesį	...
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	...
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	...
	☐ Nvyksta	
○ Tėvai	☐ Kas dieną	(iki 30 žodžių)
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nvyksta	
○ Klasės mokytojas	☐ Kiekvienoje pamokoje	(iki 30 žodžių)
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nvyksta	
○ Dalyko mokytojas	☐ Kiekvienoje pamokoje	(iki 30 žodžių)
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	

	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Administracija (direktorius, jo pavaduotojai ugdymui)	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Pagalbos mokiniui specialistai	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Kita:	<i>(iki 30 žodžių)</i>	

5–8 klasės		
Kas stebi?	Kaip dažnai?	Kas vyksta? Kokiomis formomis?
○ Pats mokinyš	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	...
	☐ Kas 2 savaites	...
	☐ Kas mėnesį	...
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	...
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	...
	☐ Nevyksta	
○ Tėvai	☐ Kas dieną	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Mokytojas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	

○ Klasės vadovas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Administracija (direktorius, jo pavaduotojai ugdymui)	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Pagalbos mokiniui specialistai	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Kita:	<i>(iki 30 žodžių)</i>	

9–10 klasės (I–II gimnazijos klasės)		
Kas stebi?	Kaip dažnai?	Kas vyksta? Kokiomis formomis?
○ Pats mokinyš	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	...
	☐ Kas 2 savaites	...
	☐ Kas mėnesį	...
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	...
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	...
	☐ Nevyksta	
○ Tėvai	☐ Kas dieną	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Mokytojas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	

	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Klasės vadovas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Administracija (direktorius, jo pavaduotojai ugdymui)	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Pagalbos mokiniui specialistai	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Kita:	<i>(iki 30 žodžių)</i>	

11–12 klasės (III–IV gimnazijos klasės)		
Kas stebi?	Kaip dažnai?	Kas vyksta? Kokiomis formomis?
○ Pats mokinys	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	...
	☐ Kas 2 savaites	...
	☐ Kas mėnesį	...
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	...
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	...
	☐ Nevyksta	
○ Tėvai	☐ Kas dieną	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	

○ Mokytojas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Klasės vadovas	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Administracija (direktorius, jo pavaduotojai ugdymui)	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Pagalbos mokiniui specialistai	☐ Kiekvienoje pamokoje	<i>(iki 30 žodžių)</i>
	☐ Kas savaitę	
	☐ Kas 2 savaites	
	☐ Kas mėnesį	
	☐ Kas trimestrą / kas pusmetį	
	☐ Metų pradžioje / pabaigoje	
	☐ Nevyksta	
○ Kita:	<i>(iki 30 žodžių)</i>	

5. INTEGRUOTOS UŽSIENIO KALBŲ IR DALYKŲ PAMOKOS⁸

5.1. Koks mokyklos administracijos požiūris į integruotas užsienio kalbų ir dalykų pamokas? (*pasirinkite vieną labiausiai tinkantį atsakymą*). Prašome į šį klausimą atsakyti visas mokyklas, nepriklausomai nuo to, ar jose dirbama pagal integruotą užsienio kalbų ir dalykų programą.

- Integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos suteikia galimybę nuodugniau mokytis dalykus
- Integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos mokymąsi padaro paviršutinišką
- Integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos apsunkena dalykų mokymą(si), ugdymą(si)
- Integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos motyvuoja mokinius mokytis
- Integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos skatina mokytojų bendradarbiavimą
- Neturime nuomonės
- Kita (*įrašykite*)

⁸ Šiuo klausimu yra svarbu išsiaiškinti EMILE ir CLIL programų paklausumą. Klausimai, susiję su integruotu užsienio kalbų ir dalykų mokymu yra tik 2018 metų anketoje, vėlesnėse anketose šis klausimas nebus kartojamas.

5.2. Ar Jūsų mokykloje vyksta integruotos užsienio kalbų ir dalykų pamokos?

- Taip
- Taip, pagal EMILE, CLIL programas
- Ne

5.3. Kokie Jūsų mokyklos **planai** įgyvendinti integruotą užsienio kalbų ir dalykų mokymąsi? Prie kiekvieno punkto apibraukite Jums tinkantį atsakymą („Taip“ arba „Ne“).

5.3.1.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo trumpalaikius projektus formaliajame ugdyme	Taip	Ne
5.3.2.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo ilgalaikius / tęstinius projektus formaliajame ugdyme	Taip	Ne
5.3.3.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo trumpalaikius projektus neformaliajame ugdyme	Taip	Ne
5.3.4.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo ilgalaikius / tęstinius projektus neformaliajame ugdyme	Taip	Ne
5.3.5.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo modulį	Taip	Ne
5.3.6.	Siekiame diegti integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymo modulius	Taip	Ne
5.3.7.	Turime poreikį integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymui(si)	Taip	Ne
5.3.8.	Turime galimybių integruoto užsienio kalbų ir dalykų mokymui(si)	Taip	Ne

6. IQES APKLAUSOS. Naudodamiesi www.iqesonline.lt sistema atlikite mokinių ir tėvų (globėjų) apklausą ir įrašykite apibendrintus rezultatus.

6.1. Bendra informacija apie mokinių apklausą:

6.1.1. Iš viso pakviestų respondentų (mokinių) skaičius	
6.1.2. Išsamiai atsakyti klausimynai	

6.2. Nurodykite 5 aukščiausių ir 5 žemiausių verčių vaikų apklausos reikšmes.

Mokinių nuomonė apie mokyklą: aukščiausios vertės 5 teiginiai ir jų vidurkiai (parašykite 5 aukščiausios vertės teiginius su vidurkiais, gautus iš www.iqesonline.lt)	
Teiginys:	Vidurkis:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Mokinių nuomonė apie mokyklą: žemiausios vertės 5 teiginiai ir jų vidurkiai (parašykite 5 žemiausios vertės teiginius su vidurkiais, gautus iš www.iqesonline.lt)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

6.3. Mokinių nuomonė apie mokyklą.

Teiginys:	Vidurkis:
1. Mokytojai man padeda pažinti mano gabumus ir polinkius	
2. Mokykloje esame skatinami bendradarbiauti, padėti vieni kitiems	
3. Man yra svarbu mokytis	
4. Mokykloje aš sužinau aiškią informaciją apie tolesnio mokymosi ir karjeros (profesijos pasirinkimo) galimybes	
5. Į mokyklą einu su džiaugsmu	
6. Per paskutinius 2 mėnesius aš iš kitų mokinių nesijuokiau, nesišaipiau	
7. Per paskutinius 2 mėnesius iš manęs mokykloje niekas nesijuokė, nesišaipė	
8. Mano mokykloje atsižvelgiama į kiekvieno mokinio nuomonę, apsvarstomi teikiami pasiūlymai	
9. Man įdomi ir prasminga mokyklos organizuojama socialinė ir visuomeninė veikla	
10. Aš nebijau pamokose bandyti, daryti klaidų ar neteisingai atsakyti	
11. Per pamokas aš turiu galimybę pasirinkti įvairaus sunkumo užduotis	
12. Su manimi aptariamos mokymosi sėkmės	
13. Su mokytoju planuojame mano mokymosi tikslus ir žingsnius jiems pasiekti	
14. Jei kai kurių dalykų (muzikos, istorijos, biologijos ir pan.) pamokose būtų mokoma užsienio (anglų, vokiečių, prancūzų) kalba, noriai eičiau į tokias pamokas	
15. Įvairių dalykų mokymas užsienio kalba tik praturtintų gimtąją kalbą	
16. Dalykų mokymas anglų, vokiečių, prancūzų kalba būtų naudingas tik popamokinėje veikloje, projektuose, būreliuose, bet ne pamokose	
17. Visų dalykų mokymasis tik gimtąja kalba sustiprintų ir praturtintų gimtosios kalbos mokėjimą	
18. Man labai patinka integruotos pamokos, kai vienoje pamokoje mokoma kelių dalykų (pavyzdžiui, užsienio kalbos ir geografijos, istorijos ir lietuvių kalbos, dailės ir muzikos, ir pan.)	

6.4. Bendra informacija apie tėvų apklausą:

Iš viso pakviestų respondentų (tėvų) skaičius	
Išsamiai atsakyti klausimynai	

6.5. Nurodykite 5 aukščiausių ir 5 žemiausių verčių tėvų apklausos reikšmes.

Tėvų nuomonė apie mokyklą: aukščiausios vertės 5 teiginiai ir jų vidurkiai (parašykite 5 aukščiausios vertės teiginius su vidurkiais, gautus iš www.iqesonline.lt)	
Teiginys:	Vidurkis:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Tėvų nuomonė apie mokyklą: žemiausios vertės 5 teiginiai ir jų vidurkiai (parašykite 5 žemiausios vertės teiginius su vidurkiais, gautus iš www.iqesonline.lt)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

6.6. Tėvų nuomonė apie mokyklą.

Teiginys:	Vidurkis:
1. Mokykloje atsižvelgiama į mano vaiko savitumą (gabumus, polinkius) jį ugdati ir mokant	
2. Mokykloje mokytojai mokinius moko bendradarbiauti, padėti vienas kitam	
3. Mokytojai padeda mokiniams suprasti mokymosi svarbą gyvenime	
4. Mokykloje mano vaikas sužino apie tolesnio mokymosi ir karjeros galimybes	
5. Į mokyklą mano vaikas eina su džiaugsmu	
6. Per paskutinius 2 mėnesius mano vaikas iš kitų mokinių nesijuokė, nesišaipė	
7. Per paskutinius 2 mėnesius iš mano vaiko mokykloje niekas nesijuokė, nesišaipė	
8. Mokykla skatina mokinius būti aktyviais mokyklos gyvenimo kūrėjais	
9. Mokykloje organizuojama socialinė ir visuomeninė veikla mokiniams yra įdomi ir prasminga	
10. Į mano vaiko klaidas per pamokas yra žiūrima kaip į mokymosi galimybę	
11. Mano vaikas gali pasirinkti užduotis pagal savo gebėjimus	
12. Aš esu įtraukiamas į vaiko mokymosi sėkmių aptarimus	
13. Mokykloje mano vaikas mokomas planuoti savo mokymąsi	
14. Jei kai kurių dalykų (muzikos, istorijos, biologijos ir pan.) pamokose būtų mokoma užsienio (anglų, vokiečių, prancūzų) kalba, noriai leisčiau savo vaiką į tokias pamokas	
15. Įvairių dalykų mokymas užsienio kalba tik praturtintų gimtąją kalbą	
16. Dalykų mokymas anglų, vokiečių, prancūzų kalba būtų naudingas tik popamokinėje veikloje, projektuose, būreliuose, bet ne pamokose	
17. Visų dalykų mokymasis tik gimtąja kalba sustiprintų ir praturtintų gimtosios kalbos mokėjimą	
18. Mano manymu, yra labai gerai, kai vienoje pamokoje mokoma kelių dalykų (pavyzdžiui, užsienio kalbos ir geografijos, istorijos ir lietuvių kalbos, dailės ir muzikos, ir pan.)	

Pažangos samprata mokyklose (pagal mokyklų įsivertinimo duomenis)

Tyrimo ataskaita

Redagavo *Nijolė Šorienė*
Maketavo *Valdas Daraškevičius*

2020-04-03.

Išleido Nacionalinės švietimo agentūros Infrastruktūros plėtros departamento
IT, leidybos ir logistikos skyrius, M. Katkaus g. 44, 09217 Vilnius

Skelbiama adresais <https://www.nsa.smm.lt/infrastrukturos-pletros-departamentas/leidiniai/naujausi/>
<https://www.nsa.smm.lt/stebesenos-ir-vertinimo-departamentas/veiklos-sritys/svietimo-politikos-analize/>
Sekant šiomis nuorodomis galima rasti ir kitas tyrimo ataskaitas ir analizes.

Internetinis leidinys
ISBN 978-609-8275-00-1

